

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O‘RTA MAXSUS TA‘LIM
VAZIRLIGI

ABU RAYHON BERUNIY NOMIDAGI TOSHKENT DAVLAT
TEXNIKA UNIVERSITETI

**MA‘NAVIYAT, MA‘RIFAT VA TARBIYA
HAQIDA HIKMATLAR GULDASTASI**

Uslubiy qo‘llanma

TOSHKENT – 2014

Ma'naviyat, ma'rifat, ta'lim-tarbiya haqida hikmatlar guldastasi. Oliy o'quv yurtlari talabalari uchun uslubiy qo'llanma. Tuzuvchi Muhamedov B.E. -Toshkent: ToshDTU, 2014. 115 b.

Uslubiy qo'llanmada ma'naviyat, ma'rifat, ta'lim-tarbiya haqida – ilm, o'qituvchi-muallim, ustoz, hunar, aql, to'g'rilik va egrilik, yaxshilik, adolat, oila, tarix-xotira, halollik, farzandlar, mehr-oqibat, inson qadri, mehnat, sabr, yolg'onchilik, hiyonat to'g'risida alloma Arastu, hassos qalb egalari, buyuk ajdodlarimiz - Ahmad Yassaviy, Abu Rayhon Beruniy, Shayx Sa'diy, Abdurahmon Jomiy, Alisher Navoiy, Yusuf xos Hojib, Abdulla Avloniy, Oybek, Abdulla Qahhor va zamondosh ulug' shoirlarimiz Abdulla Oripov, Erkin Vohidov, Mahmud Toir va boshqalarning hikmatli so'zlaridan namunalar keltirilgan.

Ushbu uslubiy qo'llanma o'quvchi yoshlar hamda keng kitobxonlar uchun mo'ljallangan.

Toshkent davlat texnika universiteti ilmiy-uslubiy kengashi qaroriga asosan nashr qilindi.

Taqrizchilar:

f.f.n., dotsent - M.A. Ortiqov
ToshDTU, k.f.n., dotsent – O.G'. Azimov

*Ma'naviyat –insonni ruhan poklanish,
qalban ulg'ayishga chorlaydigan,odamning
ichki dunyosini, irodasini baquvvat, iymon –
e'tiqodini butun qiladigan, vijdonini
uyg'otadigan beqiyos kuch, uning barcha
qarashlarining mezonidir.*

Islom Karimov

So'z boshi

Mamlakatimiz hayotining barcha sohalarida amalga oshirilayotgan keng ko'lamli islohotlar samaradorligi xalq ma'naviyatining tiklanishi, ma'rifat, fan va ta'lim-tarbiya rivoji, eng muhimi jamiyat tafakkurining o'zgarishi va yuksalishi bilan uzviy bog'liqdir. Har qanday mamlakatning taraqqiyotini ta'minlash, yetuk malakaga ega bo'lgan yuksak bilimli intellektual kadrlarga bog'liq. Yuksak bilimli va intellektual avlodni tarbiyalash - mamlakatimizni barqaror taraqqiy etishda hamda modernizatsiyalashda muhim rol o'ynaydi.

Jamiki ezgu fazilatlar inson qalbiga, avvalo ona allasi bilan singadi. Ma'naviyatini, ma'rifatini, tarbiyasini, tilini yo'qotgan millat o'zligidan judo bo'lishi mumkin. Bir necha asrlar davomida tarixdagi buyuk shaxslar tomonidan yaratilgan hayotda sayqallangan hikmatlar guldastasi insonlarni tarbiyalash jarayonida muhim hisoblanadi.

Shuni unutmasligimiz kerakki, har bir mamlakatning kelajak poydevori bilim maskanlarida yaratiladi, boshqacha aytganda, xalqimizning ertangi kuni qanday bo'lishi bugungi yoshlarning qanday ta'lim va tarbiya olishiga bog'liq.

Ta'lim maskanlari, mahalla va oilalarimizda yoshlar ma'naviyatini yuksaltirish, ongu-shuurida ruhiy poklik, ma'naviy uyg'oqlik tuyg'ularining mustahkam qaror toptirishni samarali va ta'sirchan tashkil etishga e'tibor qaratish ayni kun uchun dolzarbdir.

Yurtboshimizning «Yuksak ma'naviyat - yengilmas kuch» asarida bu borada aniq vazifalar belgilab berilgan. Yoshlarning ma'naviy olamini asrash va mustahkamlash, boyitish, yosh avlod qalbi va ongini turli zararli tashqi va ichki g'oyalar ta'siridan saqlash va himoya qilishning muhim yo'llari teran tahlil qilib berilgan.

Ma'naviy hayotimizni yuksaltirishda mahalla hamda oilaning roli va o'rni beqiyosdir. Buning sababi mahalla chinakam milliy qadriyatlar maskani

hisoblanadi. Mahallalarda kuchli ta'sirga ega bo'lgan jamoatchilik fikri, mahalla ahlining xulq-atvori, o'zaro munosabatlarni adolat va ma'naviy

mezonlar asosida tartibga solib turadi. Shu ma'noda yoshlar qalbi va ongiga ona yurtga muhabbat, sadoqat tuyg'ularini chuqur singdirish bo'yicha izlanishlar olib borilyapti.

Bir so'z bilan aytganda «Yuksak ma'naviyat - yengilmas kuch» asari xalqimizning ruhan poklanishida, yoshlarning ichki dunyosi va irodasini baquvvat, iymon-e'tiqodli qilishda muhim ahamiyat kasb etadi, ma'naviyat haqidagi tasavvurlarni boyitadi, ularni ma'naviy kamolat sari intilishga da'vat etadi va kelajakka eltuvchi yo'llarni ko'rsatib beradi.

Oliy ta'lim maskanida 56 yil ilmiy-pedagogik faoliyatim davomida hayotiy tajribalarga ega bo'lgan azizu mukarram zotlarim ota va ona avlodlarim, sadoqatli onam-Mukarramxon Muhamedovadan eshitgan hayot saboqlaridan hamda buyuk ajdodlarimiz, allomalarimiz va zamondosh ulug' shoirlarimizning ma'naviyat, ma'rifat, ta'lim-tarbiya haqida hikmatli guldastalaridan olingan saboqlarini nafaqat o'z farzand-nabiralarimga, balki xalqimizning har bir farzandlarini o'z zurriyotimdek ko'ngilga yaqin o'quvchi-yoshlar bilan baham ko'rishni lozim deb topdim. Shu bilan birga insonning mas'uliyati, munosabati, sabri va ayniqsa, uning taqdir sinovlariga bardoshi hamda ojizligi haqida masalalar ushbu risolaning turli yoshdagi insonlarga doimo asqotishidan dalolatdir.

T.f.d., professor. B.E.Muhamedov

Hikmatli so'zlar guldastasi.

Essiz olim, amal qilmay yo'lda qolur,
O'qub uqmay, dunyo molin qo'lg'a olur,
Manmanlikda aziz umrin zoe' qilur.

Ey birodar munofiqqa bo'lma ulfat,
Kim ulfatdur – boshi uzra yuz ming kulfat.

Ochdan o'lsang, nomarddan hargiz minnat tortmag'il.
Dunyo meni mulkim degan sultonlarg'a,
Olam molin sonsiz yig'ib olg'anlarg'a,
Ayshu ishrat birla mashg'ul bo'lg'anlarg'a,
O'lim kelsa, biri vafo qilmas emish.

Hayf odam – o'z qadrini o'zi bilmas,
Manlik qilib yaxshilarni ko'zga ilmas.

Odamida zarra ma'ni bo'lmasa,
Sen ani odam ko'rib, odam dema.

Haqiqatning yo'llarida yuz ming xatar,
Belin bog'lab, yo'lga kirgan oxir yetar.

Insonlik oson emas, manmanlikni qo'y, adolatli, farosatli,
Samimiy va ishonchli bo'l.

O'qish, fikrlash ham ibodatdir.

Dushmaningga yaxshilik qil va qilgan yaxshiligingni minnat qilma.

Ma'rifatsizning karomati ham bo'lmaydi.

Kuchli, ustun bo'lsang ham, janjaldan voz kech.
G'azabdor bo'lganingda yumshoq muomala ko'rsat, xato qilma.

Insonning eng katta zaifligi o'z qadrini bilmasligi, manmanlik qilib,
yaxshilarga ahamiyat bermasligidir.

Bu dunyoda bir do'st topish oson emas,
Beg'am yashamoqni sira ham qilma havas,
Bor bo'lsa jaxonda kishi beg'am bu nafas,
Yo odam emas, yoki bu olamdan emas.

Yetdim deb shodlikka g'ururlanma sira,
Shodlik qatida hamisha g'am pinhondir.

Mol-dunyo uchun muncha chekarsan qayg'u?
Ko'rdingmi jahonda yashaganni mangu!
Bu tandagi har bir nafasing omonat,
Umringga ishonch – eng aldamchi tuyg'u.

Qattiq bo'lsang, tig'dek yuqori tutishar,
Yumshoq bo'lsang, mum kabi ezib o'tishar,
Egri bo'lsang, tortishar o'zga yoydek,
To'g'ri bo'lsang, o'qdek uzoqqa otishar.

Himmati ulug‘ kishi sanalgaydir mard,
Mol-dunyo havasi ko‘ngliga solmas dard.
Tuproq uyin tasarruf etsa harchand
Himmat etagiga sira qo‘ndirmas gard.

Nafsingni agar qilib nishon ketgaysan,
O‘zingni harob etish tomon ketgaysan.
Boq o‘zingga: kimsanu qayerdan kelding,
Angla: ne qilarsanu qayon ketgaysan?

Mard elni qo‘yib, chekkaga urmas o‘zini,
Yo katta tutib el ichra yurmas o‘zini.
Ko‘z qorachig‘idan ibrat olsa arzir:
U hammani ko‘rar, ammo, ko‘rmas o‘zini.

Shuhrat noni birla nafs itin shod etma,
Xalq ichra bo‘lar-bo‘lmas o‘zing yod etma.
Kamtar bo‘l – o‘zingni qilayin deb mashhur,
Boy berma diningni yana, barbod etma!

Yomon kishilarga bo‘lma hech hamsuhbat,
Pok noming ular bulg‘agay aylab g‘iybat.
Har qancha ulug‘ bo‘lsada, oftobni qara,
Bir barcha bulut boshiga solg‘ay zulmat.

Odam bo‘lsang, makru firibni tark et,
Gar bo‘ri emassan, suruv oldidan ket.
Shon-shuhrat uchun qachongacha g‘am chekasan?
Bo‘yningni bu og‘ir yukdan qil soqit.

Rost so‘zlaguvchining hamma rohati oldida.
Olim agar ezgulik etar - oqil o‘sha,
Ilmiga agar yetmas amal - g‘ofil o‘sha.
Olimdan agar amal talab etsayu ilm,
Olim agar etmasa amal - johil o‘sha.

Ey mardum! Shunday kishi so‘ziga quloq tutgilkim,
u donishmand va rostlik tarafdori bo‘lsin!

Pok niyatli kishilar rostlik va do‘stlik tarafdorlaridirlar.

Adashganlarni to‘g‘ri yo‘lga hidoyat qilganlarnigina yaxshi odam deyish mumkin.

Rost so‘z sendan qoladigan qutlug‘ yodgorlikdir.

Hech kim ola olmas molu dunyo bu ilm,
Haqqa seni yetkazuvchi tanho bu ilm.
Ila pasha bu olamda faqat, ilm ista,
Umringa bag‘ishlaguvchi ma’no bu ilm.

Kim yolg‘onga og‘iz ochsa, undan baxt qushi qochadi.

Sukut –eng buyuk odob.

Gapiruvchi nodon bo‘lsa ham tinglovchi dono bo‘lmog‘i lozim.

Do‘stligida rostligi bo‘lmagan odamdan yuz o‘gir.

Topilmas narsani qidirib ovora bo‘lma.

Birovning aybini kovlovchi bo‘lma, o‘zganing aybini aytmoq nokaslikdir.

Nokasdan oshno paydo qilma,
Chunki nokas johilga yaqindir.

Nokas teskari esuvchi shamoldir,
Unga yaqinlashsang, ishing chappa bo‘lgay.

Nokaslardan yaxshilik kutmoq nodonlikdir.

Qarilik anjomin yigitlikda tuz, chunki hech kim yosh qolmagay bardavom.

Har kim ishini aqlga muvofiq ado etmog‘i xayrlidir.

Inson uchun eng katta dushman nafsdir.
Ko‘p gapirgan - ko‘p xato qiladi.

Keraksiz, foydasiz suhbatdan saqlanmoq lozim,
mazmunli va oz, haqiqiy suhbatlashishga g‘ayrat qilish kerak.

Me‘daning odobi – harom yemaslik.

Ota-ona ozor bersa, ranjitsa, og‘ir so‘z aytsa ham darhol qo‘llarini o‘pib,
yumshatib, duolarini olishga kirishish kerak.

Eng buyuk martaba ilm, eng ulug‘ fazilat kamtarlik, eng ulug‘ boylik-
salomatlik.

Inson ish buzuvchi emas, qo‘lidan kelguncha ish bitiruvchi bo‘lishi kerak.

Martabani sabrdan izla,
Qurolingni ilmdan yasa,
O‘limni aslo unutma.

Halolni – halol, haromni – harom bilishga o‘rgan.

Xorlik istasang, xiyonatchi bo‘l,
Be‘manidan hazar qil.
Nodonni tirik sanama,
Kam gapir, oz eginu kam uxla.

Dono ko‘ringan nodondan hazar qil,
Buhudaga maqtama ham.
So‘ramasalar javob berma,
Aytmagan joyga borma.

Har kimning nonini yeya berma, ammo hammaga non yedir.

Molu davlat orqasidan yuguruvchi bo‘lma.

Oxiri ziyon keltiradigan foydaning atrofida aralashma.

Martabayu izzatni ilmdan izla.

Nokasdan qarz olma.

Ajdodlarning qadrini e'zozla.

Odamlarning oldida nima desang, orqasidan ham o'shani gapir.

Dushmaning bilan inoqlashgan do'stdan qo'rq.

Tuhmat bor joydan qoch.

Birovlarning g'amidan shodlanuvchi bo'lma.

Nodondan yiroq yurishga intilgin.

To'g'ri yo'lni ochguchi ilmdir.

Mol-dunyoga o'ch, ochko'z odam do'stlikka arzimaydi.

Umr o'tkazishga zarur vosita maosh, vosita hosil bo'lmaguncha kishi xotiri osoyishta bo'lmaydi.

Kimki jamiyatdan foyda ko'rsayu lekin foyda yetkazmasa, u ishlamagan bo'ladi.

Odamlarning azizi uldurkim, nafsini xor etar.

Xislatlarning yomoni kibrdir.

Hech kimdan ta'ma qilmagan kishi ozoddir.

Men ul kishiga taajjub etarmanki, hayotdan so'z aytib,
o'zi Ollohdan hayo qilmagan.

Johil bilan holva yegandan ko'ra, oqil bilan kaltaklashgan yaxshi.

O'zingga aloqasi bo'lmagan narsa haqida bosh qotirma.

Nodon do'stdan dono dushman afzal.

Aniq bilgilki, beamal ilm hech qachon foyda bermaydi.

Binobarin, bir kishi yuz ming masalani o‘qib-o‘rganib, boshqalarga o‘rgatsayu, o‘zi amal qilmasa, bundan ne naf?

Ey farzand, ogoh bo‘l, amalsiz ilm telbalikdan boshqa narsa emas.
Va lekin ilmsiz amal ham naf keltirmagay.

Bo‘yningda birovning haqi qolmasin.

Odamlar hurmat-izzatni joyiga qo‘yib ta‘zim bajo keltirishadi
va bundan senda riyo paydo bo‘ladi.

Riyo, hasad, kibr, kin, adovat va boshqa illatlar
yomon xulqlarning manbaidir.
Bir kun umring qolgan bo‘lsa ham, qalbni musaffo etib,
nafsni poklashga xizmat etuvchi ilmlar bilan shug‘ullanib qolmoq zarur.

Yaxshi ahloqli kishi xalqni ham ranjitmas, o‘zi ham ranjimas.

Kimki nafsiga hokim bo‘lmasa, xor bo‘lur.

Dunyo va oxirat g‘arb va sharqqa o‘xshaydi.
Ularning biriga qancha yaqinlashsang, ikkinchisidan shuncha
uzoqlashasan.

Oz gunohni xush ko‘rgan kimsa ko‘piga tutilgay.

Munofiqlarning nishoni uldurki, dunyoga xirs bilan yopishgaylar, sadaqani
riyo bilan bergaylar. Mo‘minning nishoni uldurki, neki bersa, haq uchun
bergay, barcha ishlarini haq uchun qilgay.

O‘zingni yaxshi ko‘rishing o‘zingni halok qilishingdir.

Ilm bari haqiqat, haqiqat bari ilmdir.
Sodiq uldirki o‘ziga ziyon yetadigan joyda ham to‘g‘ri so‘zlagay.

Har kimning boyligi mol bilan bo‘lsa, hamisha kambag‘aldir.

Qurolingni ilmdan yasa.

Yaxshilar bilan do‘stlash.

Sabrli bo‘l, murodga yetasan.

Kam gapir, oz yeginu kam uxla.

Dono ko‘ringan nodondan hazar qil.

Ajalni hech qachon esdan chiqarma.

Martabayu izzatni ilmdan izla.

Birovning minnatini ko‘taru minnat qiluvchi bo‘lma.

Dushmaning bilan inoqlashgan do‘stdan qo‘rq.

Eng noyob ne‘mat-rostgo‘ylik va qahramonlik,
eng og‘ir balo-munofiq do‘stlar ekan.

Do‘st og‘zi burun o‘pishsa dushmanla gumon,
Tark et bu kabi munofiq ulfatni shu on.

Hali ohiri noma‘lum ish haqida
odamlarga oldindan so‘zlash noloyiqdir.

Mag‘rur bo‘lib kezma umring guliga,
Duchor bo‘larsan bir kun xazon eliga,
Yuz yil yashab, tushsang ajal ko‘liga,
Chapingdan o‘ngingga boqqanga bo‘lmas.

Odamzoddan chiqar odamlilik isi,
Muttahamning darhol chiqadi misi.

Odam yaxshisi olimdir,
Amal etmasa, zolimdir.

Noshukurdan umid yo‘q.

Qabixlik qilsa oshnang, darhol undan yuz o‘gir.

Makkor do‘st maqtaydi-yu,
Orqadan fitna tuzar,
U go‘yo sut to‘la ko‘za, zahar bordir tagida.

Dono kamtarin bo‘lar, ilmi bilan maqtanmas.

Nodon bilan do‘stu oshno bo‘lgandan
Dengizda cho‘kkan, o‘tda yongan afzal.

Ilm boylikdan afzal. Zero, ilm seni asraydi, ammo boylikni sen
qo‘riqlaysan.

Donishmand ilmga to‘ymaydi va to‘yganini bilmaydi ham.

Uch narsadan uyalmaslik kerak: erkakning o‘z mehmoniga xizmat
qilmog‘i; ota va ustoz ehtiromi uchun o‘rnidan turmoqlik; oz bo‘lsa-da
haqni talab qilmoqlik.

So‘zlaguvchining kimligiga emas, uning so‘ziga boq.

Sendan uzoqlashmoqni istagan odamga mayl bildirmog‘ing xorlikdir.

Dunyo ziynatlaridan nafsni tiymoq – aql mevasidir.

Amalsiz baland maqom va yuksak darajani istash – joxillikdir.

Qo‘ldan ketmagunga qadar qadsiz ikki xil ne‘mat bor: yoshlik va
tansihatlik.

Kimki seni senda yo‘q sifatlar bilan maqtasa, shubhasiz, u seni senda yo‘q
sifatlar bilan erga uradi.

Kimki harom yo‘llar bilan mol-dunyo to‘plasa, uni harom yo‘llarga sarf
etadi.

Kimki isrofgarchilikdan mamnun ekan, qashshoqlikda xoru zor bo‘ladi.

Kimki fitna olovini yoqsa, o‘zi unga o‘tin bo‘ladi.

Kimki ilmning intihosiga yetdim deb da'vo qilsa, mutloq nodonligini oshkor qiladi.

Sening yahshilik va ulug' ishlaringni unutadigan, yomonliklaringni xotirasida saqlaydigan kimsalar bilan do'st bo'lma.

Er gapi bilan emas, amaliy ishlari orqali sinaladi.
Berma obro'yingni qo'ldin, ketsa, qaytib kelmagay.

Do'st tutinma sen munofiq birla, yo'ldosh aylama, aylagay do'stlarni sarson bemuruvvat, beadab.

Ul xushomadgo'y firibgardin hazar qil,
Chunki ul tushsa gar boshinga ish,
Yoqqay uyingni, o't qalab.

Bu dunyoda kishi aybin yoparmish davlatu sarvat,
So'zini to'g'ri deb tasdiq etarlar so'zlasa kazzob.

Yaxshidir yoshlikdan o'rgansa bolang ilmu adib,
O'ylakim, toshga bitilgan xat kabi o'lmaydiul.

Orqada qolmoq ila maqsadga etgaymu kishi?
Orqada qolmoq bisyor xavfu xatarlar keltirur.

Otang so'zin aziz bil sen,
Onang so'zin mukarram tut,
Ularning so'zi hikmatdir,
Qachon senga ziyon bo'lgay?

Ilmi bo'lsa, lekin aqli bo'lmasa,
Bu oyoqsiz bir etikdir, anglagil.

Murabbiy malakali bo'lsa,
O'quvchi barkamol bo'ladi.

Buyuk alloma Arastu tarbiya haqida shunday degan edi:
«Tarbiya uch narsaga ehtiyoj sezadi: iste'dodga, ilmga, mashqqa. Garchi

iste'dod insonga tabiatdan, ya'ni yaratgan tomonidan nasib etgan bo'lsa-da, ilm olish va mashq qilish hayotiy jarayondir. Bu jarayon esa bevosita madaniyat va ma'rifat asosida amalga oshiriladi».

Kimki o'z qadrini bilsa xor emas,
Tangrim oni xalq aro xor aylamas.

Ahli solih ahli fosiqdan yiroq,
Ahli oqillar munofiqdan yiroq.

Behunar har erga borsa xordur,
Bexunarlardin xudo bezordir.

Beamal ilm istaganlar xordir,
Ikki olam xalq aro murdordur.

Nosiho, and aytma nodon ko'rg'a,
Sochmag'il dehqon urug'ni sho'rg'a.

Kimki nodong'a nasihatlar qilur,
Kemani qum uzra surgandek bo'lur.
Bilmag'ay nodon nasihat qadrini,
Bilmag'ay ko'zsiz chirog'ini qadrini.

Aql bo'lsa odamiy inson bo'lur,
Aql gar yo'q bo'lsa ul hayvon bo'lur.

Ruhi odam ilmdin quvvat olur,
Ilmsizni ruhi bequvvat bo'lur.

Aytay, ey tolib, sanga chandon suhan,
Ma'rifatsiz jismdir jonsiz badan.

Ey o'g'il, bo'l doimo dono talab,
Qilgay ul jahlingni dono bartaraf.

Nodon amal uchun borini tikar,
Oqil qadri uchun orini tikar.

Balki boylik bilan yuz yil yamarsan,
Ilmu xikmat bilan mingdan osharsan.

Soatni orqaga surib bo'lmaydi,
Qalb agar qulf bo'lsa kirib bo'lmaydi.
Sen oyning ortidan ovvora yurma,
Qo'ling etmas joyda bechora yurma.

Sevgi avval sel qilar seni,
Keyin asta sil qilar seni.

Quvonch qariganda qayg'u bo'larmish,
Qayg'u qariganda odam o'larmish.

Qadrni misqollab topasan, ayon
Botmonlab yo'qotish juda ham oson.

Oqil bilan o'tgan har daming,
Butun bo'lgan asli bir kaming.

Neki yozsang qog'oz qorayar,
Yomon yozma, duyo torayar.

Umiding uzilmas ulug'lar ichra,
Insofu iymoni to'liqlar ichra.

Shunchaki egilmak joiz emasdir,
Har kimga egilsang odam demasdir.

Bir miriga bir-birin tiriklayin eydilar,
Qo'ldan ketgan molinga achinmagin deydilar.

G'iybat boshingdagi buzuq havodir,
Buda nafas olmoq jonga jazodir.

Amal qo'lga oson kiribdi,
Bil, davrangga nodon kiribdi.

Sinamoq kerakdir yaxshi-yomonni,

Achchiq-chuchukniyu qimmat-arzonni.

Kishi agar yoʻlda qazsa chuqur gox,
Oʻzini u goxda koʻradi nogoh.

Hushyorlikni qoʻldan boy bergan inson,
Falokatga duchor boʻladi oson.

Fitna-yu bedodlik makkorning ishi.

Kimni xor etsa, u chiqmagay gʻamdan,
Quyosh ham yuz burgay unday odamdan.

Avval oʻylab olgil, to gapirguncha.

Yomonlik urugʻin sepma jahonda,
Ziyonu zararini koʻrursan jonda.

Tugʻilgan har kimsa bir kun oʻlgaydir,
Xohi shahriyor, xoh chokar boʻlgaydir.

Doim odil boʻlgʻil, yaxshilik qilgʻil,
Kuninga yaxshilik yaraydir, bilgʻil.

Abadiy qolmassan foni saroyda,
Tahtu ganj gʻururini qilmoq ne foyda.

Besh kunlik dunyoga hirs qoʻymoq nechun,
Orttirmoq uchunmi gʻam-anduh kuchin?

Tamadan parhez qil, tama-gʻam qoni.

Xasisga xasischa etaylik javob,
Yaxshilarga yoʻldosh boʻlmoq koʻp savob.

Aql podshoh boʻlsa, til-paxlavondir.

Biz ham navbat bilan bir-bir oʻtarmiz,
Nechun yomonlikka yuzni tutarmiz?

Agar inson bo'lsang bahillikdan kech,
Bilki, bahil bog'i ko'karmagay hech.

Dono chetga qochgay ko'rinsa nodon.

Shukur etmagan kimsa bo'lg'usidir hor.

Tengdir er qarida gavhar ham, tosh ham,
Uning manfaatini bilmasa odam.

Yahshi nom qoldirsang dunyoda, basdir,
Bu toju bu belbog' abad emasdir.

Kimningki hudoyim bo'lmas yo'ldoshi,
Huru zorlikdan hech chiqmagay boshi.

Yomonlik eshigin ochmoq- yomonlik.

Yomonlik ildizin mutloq quriting.

Qo'shnilarga aslo bermangiz ozor,
Ulug'larni aylab, etmang badkirdor.

Kimki shukur etmas, bilingiz shuni,
Yana faqirlikka etkazar uni.

Sof dilga yaxshilik qiling doimo,
Cho'ktirmang muhtojlar ko'nglini aslo.

Bo'lsa gar har kimsa beburd, nopisand,
Xavfu xatar ila bo'lga0y boshi band.

Yuz o'gir, har kimki qilsa yomonlik,
Yomonlikdan kelmas elga omonlik.

Dunyoga hirs qo'ygan er insof bilmas.

Kishini kuydirmang vaqti – bemahal,

Boshiga besabab keltirmang ajal.

Toza bo'lsa kimning asl gavhari,
Adolatdan o'zga bo'lmas so'zlari.

Hunar manmanlikdan a'lodir ming bor,
Manmanlik donolar ichra bo'lur xor.

Oqillar so'z qadrin tutgaylar baland.

Sotmas o'zin ganjga aqli bor odam,
O'tgaydir jahondan yaxshi, yomon ham.

Yomon bo'lmang yomonliq tufayli.

Kimda ilmu donish bo'lsa mukammal,
Har ne muammoni oson etur hal.

Obro'ni oshirur ilm ila aql.

Har kimning boshida bir o'lim bordir,
Undan bosh tortmoqlik, biling bekordir.

Mastlikdan qo'l yuving, qarigan chog'i,
Qarining mastligi – kasofat dog'i.

Kimdagi, bilim bor, kimda aql bor,
Ajaldan o'zga tig' unga qilmas kor.

Ulug'lik salohin berib gumrohga,
Past, nodon ishidan botma gunohga.

Beboshni hech qo'lga olib bo'lmaydi,
Gumrohni haq yo'lga solib bo'lmaydi.

Ne xush so'zlar demish ul aqli raso:
«Tagi pastga amal bermagil aslo»!
Bunday ish oxiri bo'lur ranju dard,
Noshukur kishi hech bo'lmagay jo'mard.

Umringni o'tkazma egrilik aro.

- Qanday qilib aqlli bo'lish mumkin?
-Donolar bilan suhbatda.

- Eng yaqin do'stkim?
- Xotin.
- Eng yaxshi boylik nima?
- Bilim.

- Haqiqat bor joyda g'alaba bor.

- Qanaqa kasal davosiz?
- Ochko'zlik.

Dono odam doim elni o'ylaydi,
Har bitta ko'ngilu dilni o'ylaydi.
Zulm qilsa agar har bir odamga,
O'kirib keluvchi selni o'ylaydi.

Elu yurt yashnashi rahbarga bog'liq,
Farovon hayoti samarga bog'liq.
Odil rahbar elga shamsu qamardir,
Yorug'lik shams ila qamarga bog'liq.

O'qigan odamlar dono bo'ladi,
So'zida mukammal ma'no bo'ladi.
Uzoqni ko'radi, aslo charchamas,
Ilmdan kuch topar, barno bo'ladi.

Uch toifa kishiga odamning rahmi keladi:
- johilga qaram bo'lgan donoga;
- kuchsizga asir bo'lgan kuchliga;
- baxilga muhtoj bo'lgan sahiyga.

Oqil kishi johil bilan, hushyor kishi mast bilan aslo tortishmaydi.

Aybsiz do'st axtargan do'stsiz qolar.

Ayriliq - o'limdan qattiq.

Arpa, bug'doy bir kunga yaraydi,
Sodiq do'sting o'lguninggacha yaraydi.

Baliqning tirikligi suv bilan,
Odamning tirikligi odam bilan.

Bemehr qarindoshdan,
Mehrli bo'lgan yot yaxshi.

Bir daraxtdan bog' bo'lmas.

Gumon do'stni do'stdan ajratadi.

Dushman siringni o'g'irlaydi,
Do'st xatoingni to'g'rilaydi.

Do'stga do'st bo'l,
Dushmanga – dushman.

Do'st do'stni kulfatda sinar,
Odam odamni mehnatda sinar.

O'rganish oson, o'rgatish qiyin.

O'qiganning oshig'i olchi.

O'qigan o'qdan oshar,
O'qimagan tutkidan toshar.

O'qish- jafoli, keti – vafoli.

Qalamning ishini qilich qilolmas.

Hunar – zar, hunarsiz – xor.

Hunari yo'q kishining

Mazasi yo‘q ishining.

Hunarli er xor bo‘lmas,
Do‘st - dushmanga zor bo‘lmas.

Husniga emas, hunariga boq!

Mard bir so‘zlaydi,
Nomard ming so‘zlaydi.

Mard – bir o‘lar,
Nomard – yuz o‘lar.

Nolish bilan ish bitmas,
Mard nomardga tiz cho‘kmas.

O‘z aybini bilgan – mard.

To‘g‘rining g‘oyasi ham to‘g‘ri.

Haqiqatdan ko‘z yumganlar – norasolardir.

Nohaqlikning kelajagi yo‘q, uni qachondir g‘ijimlab tashlaydi.

Qiyshiq yuklangan yuk manzilga etmaydi.

Haqiqat yo‘q erda imonlilar tutun orasida qoladilar.

Yashirilgan haqiqatni vaqt topadi.

Haqiqatni bilmaslik xato qilishga olib boradi.

Yoshlik bahorida kelajak urug‘larini ekib qol!

Yoshlikdan boshlab sha’ningni qo‘riqla!

Yoshlarning arzon yo‘ldan baxt qidirishi baxtsiz qiladi.

Yaxshi bola oilaning bog‘i, yomoni esa - dog‘i.

Odobli farzand ota-onaning umrini uzaytiradi.

Yaxshi farzand – oilani obod qiladi, yomoni – barbod qiladi.

Farzandlik burchini o‘tamagan bola bir umr hijolat ichida yuradi.

Yaxshi farzand ota-ona nomini ko‘klarga ko‘taradi, yomoni esa erga uradi.

Bolaning kamoloti ota-onaning orzusidir.

Inson ota-onadan doim qarzdir.

Ona birinchi muallimdir.

Ota o‘nta ustozdan ustun.

Bola og‘ir yuk ko‘tarsa, onaning beli og‘riydi.

Otang borida yo‘lingni tani!

Bola o‘z ota-onasi bilan baxtli.

Ota-onaning o‘rnini hech kim bosa olmaydi.

Ota qattiq qo‘lligining oxiri - farog‘at.

Ota hukmi umrbod esda qoladi.

Ota-ona g‘animat.

Ota-onaning mehrini qozonish farzandning baxtidir.

Odamga eng keragi – atrofdagilarning mehriyu o‘z Vatani.

Mehrsizlik – baxtsizlikdir.

Vafo – eng oliy fazilat.

Oilaning totuvligi vafoda.

Vafodorlarning xonadoni fayzli.

Xonadoniga vafodor kishi – elning ham ishonchli odamidir.

Vafodor – qadr-qimmatli odamdir.

Vafosizda hayo yo‘q.

Vatanga va xalqqa naf keltira olish baxtdir.

Vatan gadosi – kafan gadosi.

Vatanning tinch – sen tinch.

Ona yurti – oltin beshiging.

Birlashgan yovni qaytarar.

Daryo suvini bahor toshirar,
Odam qadrini mehnat oshirar.

Oiladagi sadoqat – baxt omili.

Asosiy baxt uy-joydagi osoyishtalikdir.

Uyda yaxshilik yashasa, yomonlik kira olmaydi.

Tengini topib turmush qurish baxtdir.

Ahilligi bo‘lmagan xonadonga baxt kelishga qo‘rqadi.

Turmush oilani, odobi esa jamiyatnikidir.

Oila jamiyatdan ajralsa vahshilashadi.

Andishali odam hech narsadan qo‘rqmaydi.

Vafo yo‘q erda andisha yashamaydi.
Yuzi qoralik yuvgan bilan ketmaydi.
Nomussiz hayotdan nomusli o‘lim yaxshi.
Yomon maqsad bilan yaxshilik qiluvchidan qoch!
Fikrsiz o‘zining uyida ham adashib yuradi.
Inson yolg‘iz tug‘iladi, yolg‘iz o‘ladi, ammo yolg‘iz yashay olmaydi.
Odamlarning rangi har xil bo‘lsada, qoni bir xildir.
Kattadan adolat, kichikdan itoat.
Hayotni tartibga solib turuvchi adolatdir.
Adolat bor joyda sadoqat bor.
Adolat uchun kurashda g‘olib chiqqan odam hammaning mehrini qozonadi.
Xiyonatni yanchuvchi adolat bolg‘asidir.
Adolat darz ketsa, kelishmovchiliklar boshlanadi.
Do‘stning achchiq so‘zi hayotning shirinligidir.
Do‘stni topish qiyin, yo‘qotish oson.
Qalbaki do‘st – ochiq dushmandan yomon.
Ta’ma evaziga do‘st bo‘lish pastkashlikdir.
Jamiyat mulkiga xiyonat qiluvchi o‘z soyasidan ham qo‘rqib yuradi.
Xudbin – jamiyatning zararkunandasi.

Haqiqatgo'y odamga muhit sof bo'lishi kerak, qing'ir muhitda esa u juda qiynaladi.

Adolat yo'q erda qadr-qimmat ham yo'q.

Kamolatlilar muhitni g'alvirlab turadi.

Ma'naviy qahatchilik bo'lgan erda – iqtisodiy farovonlik bo'lmaydi.

Hayot pillapoyalari omonat bo'lsa, balandga chiqib bo'lmaydi.

Hayotda nodon odamlarga qaraganda donolar ko'p aziyat chekadilar.

O'tmishdan ko'z yumgan inson hoziri va kelajagini ko'rolmaydi.

Mashaqqatli g'alaba shirin bo'ladi.

Haqiqat qonundan qo'rqmaydi.

Yashirilgan sirni vaqt ochadi.

Yolg'onning puchligini vaqt ko'rsatadi.

Zamondan o'zib ketgan yoki orqada qolgan odam ko'p aziyat chekadi.

Meva - faqat daraxtninggina hosili emas, vaqtning ham hosilidir.

O'tmishga e'tibor bermagan kelajakni rejalay olmaydi.

O'tmishni o'rgangan kelajakni tez ko'radi.

Vazifasini bajarmagan vaqtdan orqada qoluvchidir.

Vaqtни g'animat bilganning – umri mazmunli.

Mazmunsiz yildan – ma'noli kun yaxshi.

Umrning mazmunini bilgan kishi hayotini qadrlaydi.

Salbiy ishlardan oʻzini tiymagan odam oʻz umrining lazzatlarini barbod qiladi.

Aqlli – qirqda toʻladi, aqlsiz - oʻttizdayoq soʻladi.

Uzoq yashash emas, yaxshi yashash kerak.

Harbir inson hayotini yigʻlab boshlagan, iloho uni kulib tugatsin.

Sogʻlom odam keksayganini kech koʻradi.

Sogʻlom odamning orzu-umidlari ham sogʻlom boʻladi.

Dangasalik tanballikka olib boradi.

Bekorchilik salomatlikni susaytiradi.

Kasallikdan tuzalish uchun ham iroda kerak.

Vijdon tozaligi salomatlikning quvvatidir.

Imonli odam egri koʻchadan ham toʻgʻri yuradi.

Dunyoni oqillar bilan mehnatsevarlar obod qilgan.

Ezgu hislatlari elga singan odam vafotidan soʻng ham yashayveradi.

Boʻynidagi burchni bilmagan - beburddir.

Kelinning hayosi – boylik, kuyovning vafosi - xazina.

Kuyov va kelinning oqilligi xonadonga fayz qoʻndiradi.

Yangi oila taqdirining roli kuyov va kelinning qoʻlida.

Kelin – malohatu, latofati bilan goʻzal.

Kelinchakning nazokati – boʻynidagi duridan qimmat.

Kelinning husni – yarim boylik, aqli esa – xazina.

Kelinga baxt yaratuvchi – sepi emas, odobidir.

Uyning sarishtaligi – kelinning didiga bog‘liq.

Keksaning so‘zi gavhar, uni qulog‘inga taqib ol!

Olim ilmini eksa, xalq hosilini teradi.

Bekaning mehnati - uy-joyning husnidir.

Olim – bilim dengizidan maqsad durini topgan odamdir.

Intizom – go‘zallikning bir bo‘lagi.

Iste’dod – havas emas.

Mahorat - tarbiya mahsuli.

Iste’dod zilol chashma, uning ko‘zini bir erda ko‘msalar, ikkinchi erdan otlib chiqaveradi.

Iste’dod jabr – jafolarni pisand qilmaydi.

Iste’dod mehnatsevarlikdan vujudga keladi.

Iste’dodga sharoit bo‘lmasa, u nobud bo‘ladi.

Iste’dod charchash bilmaydi.

Yaratilgan mo‘jizalar mahoratning mahsulidir.

Mahoratni mashq takomillaydi.

Mahoratli nutqqa hamma quloq soladi.

Obro‘ – yaxshining hamrohi.

Aql idishi chuqur bo‘lsa, obro‘ to‘kilmaydi.

Adolatli odam doimo hurmatda.

Obro‘ mehnatsevarni va sadoqatlini qidirib yuradi.

Obro‘ istovchi kasbini sevishi kerak.

Obro‘ kelganda – misqollab keladi, ketganda – botmonlab.

Do‘st – do‘stning obro‘yiga qo‘riqchi.

Jamiyatda hiyonat qilganning obro‘yi tez kunda asoga tayanib qoladi.

Ochko‘zlikka obro‘ begona.

Nafsini tiya olmagan obro‘sidan ayriladi.

O‘rtog‘ingning nojo‘ya ishi sening obro‘yiga putur etkazadi.

O‘lchab kesganning pushaymoni yo‘q.

Sovuq ham mevali daraxtni tez uradi.

Tanqid kelasi kasalliklarning oldini oladi.

Aybini tan olgan – mard.

Ish xatoni kechirmaydi.

Yahshiga - taqlid, yomonga - tanqid.

Insonni faqat yutuqlar emas, kamchiligini bo‘yniga olish ham bezaydi.

Kim o‘tmishni unutsa, qilgan hatolarini yana takrorlaydi.

Ogohlantirishni sezmaslik to‘qnashuvga olib boradi.

Xato gunohning uyiga etaklab olib kiradi.

Sezilmay qolgan xato yopilib ketmaydi, uni kelajak ochadi.
Tan olingan xatolar chiniqtiradi.

Aqlning ko‘zi bilan qaragan adashmaydi.

Me‘yor bilan ishlatilgan ilon zahari ham dori.

Adashganlarning yo‘lini ziyoli topib beradi.

Ziyolilar ilm-fanning sarbonidirlar.

Muallim - jamiyat ko‘zgusi.

O‘qituvchi - talabani ikkinchi ota-onasi.

O‘qituvchining muomalasi ipak, talabi toshdir.

Muallim boladagi e‘tiqodni shakllantiruvchi shaxsdir.

Kelajak ko‘p jihatdan maorifga bog‘liq.

Maorif - jamiyatning bezagi.

Maorifchi - e‘tiqodidan og‘ishmaydigan odam.

O‘rganuvchiga qaraganda o‘rgatuvchiga qiyin.

Muallim bilim bulog‘i.

Adabiyot tarbiyachi va muallimdir.

Muallim - ma‘naviy nuqsonsiz odamdir.

Jamiyatning mazmuni maorifga bog‘liq.

Maorifsizlik - vahshiylikdir.

O‘qituvchining muhitga ta’siri uning faoliyatiga bog‘liq.

Yaxshi o‘qituvchi talabasining qo‘lidan ushlab past- balandliklardan olib o‘tadi.

Fan cho‘qilariga intilgan talaba o‘z o‘qituvchisini albatta e‘zozlaydi.

Muallimning umri xato tuzatishlar bilan o‘tadi, shuning uchun ham u xato qilmasligi kerak.

O‘qituvchining mehri - har qanday qaxrdan ustun.

O‘qituvchining mehri isitadi, qahri junjitadi.

Muallimning bilimdan ham tadbiri ko‘p.

Yaxshi ustoz nomarddan ham mard yasaydi.

Tarbiyachilikka iste‘dod, mehnatsevarlik va bilim kerak.

Yaxshi o‘qituvchi yomonlik bilan aslo chiqisha olmaydi.

Millatni millat qiladigan o‘z maorifidir.

Muallifning ijodiy asari farzandidan shirin.

Yangi chiqqan kitob aqllar elagida elanadi.

Kitobdan uzoqda yashagan kishi ko‘pgina ma’naviyat mevasidan mahrum bo‘lib qoladi.

Yumuq ko‘z uchun kitob arzon.

Birgina kitobning oftobi olamga tatiydi.

Qalam - qalb kitobi.

Qalam mash’la bo‘la oladi.

Qalam qilichni taslim qila oladi.

Qalam shunday qudratli kuchki, u haq haqida yozgan bo'lsa, uni hech kim o'chira olmaydi.

Yumshoq qalam metinlarni yora oladi.

Qog'oz bilan qalam - hayot taraqqiyotining omili.

Olimning qalami - qilichlardan o'tkir.

Yaxshilikning qog'ozi - oq, yomonlikniki - qora.

Munofiqlarning qalami tutab tamom bo'ladi.

Tarix kelajakning asosi.

Tarix - to'g'ri xulosa chiqaradigan qozidir.

O'tmish - kelajakning ustosi.

O'tmishning hisobi - kelajakning kitobi.

Kelajak - o'tmishdan o'rganadi.

O'tmishga tayanmagan kelajak yo'q.

O'tmishga qaramasdan kelajak yasab bo'lmaydi.

Jamiyatga baxt keltirish uchun aziyat chekkanlarni tarix unutmaydi.

Insoniyatning baxti va saodati uchun kurashgan odamlarning nomi abadiy yashaydi.

Zamonlarni tarixning g'alviri albatta elaydi.

G'alaba - adolatlinikidir.

Ota-bobolarni xotirlab turish - muqaddas ish.

Insoniyatga xizmat qilganlarning nomi kelajak asrlarda ham kezib yuradi.

Vatan uchun qurbon bo'lganlarning yodi muqaddas.

Urush qurbonining xotirasi bulutlar orasida yaltirab turgan yulduzga o'xshaydi.

Xotira - marxumga nisbatan ehtiromdir.

Xotira - insonning pok qalbidagi buyuk hislardan biri.

Marxumni eslash - odamiylik.

Shahid bo'lgan bahodir - abadiy navqiron.

Dunyoda abadiy yashatadigan o'lim - el va xalq uchun jon fido qilib o'lish.

Keksa odam ko'chat ekса o'z nomini ekadi.

Ezgulikka xizmat qilgan kishi - abadiy yashaydi.

Sokingina o'tgan tiriklik izlarini tez kunda hayot shamoli supurib tashlaydi.

Yodgorlik-xotira haykali.

Inson-o'z ota-bobolarini aslo unuta olmaydi.

Ota-onani unutish hayvonlikdir.

Yaxshi xotira doimo hurmatli.

Marhum ekib ketgan daraxt ham muqaddas.

Marxumlarni hurmat qilgan odam tiriklar qadriga ko'proq etadi.

Noma'lum yo'qolgan askar bahorda qaytib kela olmagan turnaga o'xshaydi.

Uxlab yotgan o‘tmishni xotira uyg‘otadi.

Odamning sha’ni - baxtidan qimmat.

Aql - odamning qanoti.

Aql yumuq ko‘z bilan ham ko‘radi.

Odam ming aqlli bo‘lsa ham, o‘z aqli o‘ziga etmaydi.

O‘z xatosini sezish bilimdonlikdir.

Butun dunyoni bilsa bo‘ladi, ammo oldimizdagi o‘rtoqni bilish qiyin.

Xasta ma’naviyatni aql-zakovat davolaydi.

Xurofotning dorisi - ilmdir.

Har bir kishi dunyoni bilimga yarasha ko‘radi.

Ihtiro-bilim hosili.

Xayotning ma’nosi - kamolga erishib, hosil berishdir.

Kamolot diqqat bilan o‘qish va uqishdan vujudga keladi.

Odam o‘z ishini ardoqlasa, ishi uni e’zozlayli.

Ish haqidagi bilimni bilmasdan turib, ishni yaxshi bajarib bo‘lmaydi.

O‘z kasbini sevgan odamning- tongi ravshandir.

Muhabbatning bahosi vafo bilan o‘lchanadi.

Halollik - qalbga nur, yurakka oromdir.

Halol odam ta’qibdan qo‘rqmaydi.

To‘g‘ri odamning tavba qilishga kuni qolmaydi.

Halollikning gashtini surgan odam jinoyatdan jirkanadi.

Vaqtga oqibatli bo'lgan kishi - orqada qolmaydi.

G'oya va e'tiqodning sofliги ma'naviy sog'lomlikdir.

Odamlarni imonli qilmasdan turib, mamlakatni obod qilib bo'lmaydi.

Ma'naviy boylik – qatralab yig'iladi.

Ma'naviy boylikni hech kim tortib ololmaydi.

Nohaqlik – jamiyat badanidagi yara.

O'tib ketayotgan yoshlikdan hech narsa olib qololmay, uning orqasidan quvish bema'nilikdir.

Jamiyatning qudrati yoshlarga bog'liq.

Yigitning odobi – otasiga quvvat.

Qizning sarishtaligi – onasining halovati.

Yoshlarning odobi elga manzur bo'lsa, ota-onasi yayrab yashaydi.

Odamning taqdiri – muhitga bog'liq.

Pok va adolatli muhit – insonga qanot.

Yaxshi muhitning qishi ham yozdek.

Insonning yomoni bo'lmaydi, yomonlarni esa muhit yaratadi.

Tejalgan vaqt-qo'shimcha umrdir.

Odamning ma'naviy darajasi tili va qiyofasidan ko'rinib turadi.

Hayosizlik ma'naviy o'pirilishdir.

Yaxshilik chiroq yoqib yuradi, yomonlik - o‘chirib.

Hech kim tasdiqlamaydigan gap - beburdniki.

O‘qituvchining dehqonchiligi o‘quvchilarda unadi.

O‘qituvchi faqat ilmini emas, foaliyatini ham o‘rgatadi.

Ustozning sifati shogirdga yuqadi.

Mard shunday kishiki, gapirmasdan turib qilmoqchi bo‘lgan ishini ado qiladi. Nomard kishi gapirib turib ham ado qilmaydi.

O‘qituvchilik kasbining asosiy mezonlari – fidoyilik, mehnatsevarlik, sabr-bardosh, qat’iyat va izlanuvchanlik bo‘lsa, o‘quvchi qalbiga yo‘l topa olish, mehrini, qalb qo‘rini shogirdi muvaffaqiyati uchun baxshida etish tom ma’noda ustozlik maqomini egallashdir.

Rostgo‘ylik eng ulug‘ fazilatdir.

Kishining nomusi bamisoli oppoq sut, ozgina gard uni loyqatadi.

Ota-ona g‘azabi kuchli.

Sabr qilib shoshmagan kishi orzusiga etadi.

Xafalik kishini bemorlik to‘shagiga yotqizadi.

Mevasiz – tinch, mevali shoxlar tomon toshlar otilar.

Keyingi pushaymon - o‘zinga dushman.

Salomning qadri bo‘lmasa, o‘tirgan tik turgan bilan ham salomlashaveradi.

O‘tganni qaytarib bo‘lmas, o‘lganni tiriltirib.

Dushman qancha kuchsiz bo‘lsa, g‘azabi shuncha kuchli bo‘ladi.

Dushmaningga ham yaxshilik qil.

Dushman aslo do'st bo'lmas.

Va'daga vafosizlik qilish eng yaramas ishdir.

Eng yaxshi xulqli va eng zo'r ilimli kishi serxavotir va ehtiyotkor bo'ladi.

Ilm – o'rganishdan, fikr – tajriba va sinovdan, anglash – tafakkurdan iborat.

Sirni fosh qiluvchilar oldida sir aytishdan saqlanish zarur.

Agar bir xususda g'azablansang, o'zingni bos. Agar biror baxtsizlikka yo'liqsang, sabr qil. Agar so'zlasang chin so'zla. Agar va'da qilsang, uni bajar. Agar birovlarini so'roq qilsang, adolat bilan ish tut. Dushmaningga ham yaxshilik qil, yomonlikdan o'zingni tiy.

Taqdirda bo'lgan ish uchun achinish ortiqcha.

Ta'na qilsang birovga, so'ng o'zingga qaytadi.
Bir kun kelib o'zingga aytgan so'zing qaytadi.

Odam ko'pincha nafsu havoga berilib, haqiqatdan uzoqlashadi.

Aqlli bolalar ota-onalarini hurmat qilib, kuchlari etgancha ular xizmatida bo'ladilar. Yomon so'z aytishdan, achchiqlanib qarashdan o'zlarini saqlaydilar. Ota-onalaringizni izzat-hurmat qilishga, ularning duolarini olishga harakat qiling. Har bir bola ota-onasi qilgan nasihatlariga har vaqt amal qilishi kerak. Ota-onasiga ozor berib, ularning dillarini og'ritadigan bola baxtli bo'lmaydi.

Yoshlikda nima eksang, qariganingda shuni o'rasan.

Keksalarni hurmat qil, ustidan kulma, bir kuni vaqti kelib o'zing ham shunday qartayasan.

Ota-onaga muhabbat barcha yaxshi fazilatlarning asosi.

Temir qal'ani yoshlar qilich ishlatib yiqitsalar, qariyalar fikr bilan ag'daradilar.

Farzand ota-ona uchun jondir. Bordi-yu u noqobil bo'lsa, ozori jondir.

Qalbi pok ota – pok avlod asoschisidir.

Otadagi fazilat uning farzandini elga mashhur eta olmaydi, boladagi fazilat esa otaga shuxrat keltiradi.

O'z qadrini bilmagan odamdan yaxshilik umid qilma.

Aqlsiz do'st aqlli dushmandan yomonroqdir.

Haqiqiy do'st – eng bo'yuk boylik.

Odamlar bilan shunday yashaginki, do'stlaring dushman bo'lmasin, dushmanlaring do'stga aylansin.

So'rab - surishtirmay har qanday odambilan do'stlashgan kishining o'zi nodon.

Zaif, qo'rqq, aldamchi do'stdan dushman afzal.

Ikki dushman butun bir er yuziga sig'maydi, ammo ikki do'st bir qarich erga ham sig'a oladi.

Yangi do'st topganingda eskilarini unutma.

Sening ranj, alamingni barobar tortadigan, shodligingga shodlanadigan do'stni izlasang, bunday do'st noyobdir. Senga o'zini do'st qilib ko'rsatadigan tasodifiy do'stlar esa juda ko'p.

Siringni saqlagil, har kimga zinhor qilmagil ravshan, ko'zing yog'in edirsang do'st, ammo bermasang – dushman.

Haqiqiy do'stlik xasadni bilmaydi.

Do'stlikning birinchi sharti - ishonch.

Urish - botirni, johillik - dononi,
Yo'qchilik - do'stlikni sinaydi.

Aqlli odam hamma narsadan judo bo'lsa ham do'stdan voz kechmaydi.

Inson qo'lga kiritgan o'ljalaridan eng hayrlisi samimiy do'stlikdir.

Senga yahshilikni ravo ko'rib shirin hayollaringdan uyg'otishga majbur etgan va xatto bunda biroz qattiq qo'l bo'lgan va qo'pollik qilgan do'stingdan hafa bo'lma.

Hamma yoring erurlar ne'matingda,
Hamma xodim erurlar davlatingga,
Agar davlat ketar, sendan qocharlar,
Ziyonlar eshigin senga ocharlar.

Do'st kishini bir yilda topish oson emas,
Ammo uni bir lahzada yo'qotib qo'yish mumkin.

Samimiy, pok qalbli, vijdonli va haqgo'y bo'l.

Halollik har qanday martabani bezaydi.
Halol odam uchun eng og'ir haqorat uni nohalollikda ayblashdir.

Halol odamni ta'qib etish mumkin, lekin uni badnom qilib bo'lmaydi.

Halol odam birovning haqiga xiyonat qilmaydi.

Shayx Sa'diy aytadi:
To'g'ri yo'lda yurgan odam nomusli, matonatli, bergan va'dasida qattiq to'ruvchi bo'ladi, hech kimni aldamaydi, to'g'rilikdan ajralmaydi, to'g'rilikning eng ulug' fazilat ekanini biladi.

Dunyoda halol odamdan buyukroq zot yo'q.

Bir umr bahtli bo'lishni istasang, halol odam bo'l.

Hamma odamlar aslida bir xil, dunyoga kelishlari ham bir xil. Faqat tabiatan halol odamninggina nomi baland.

Uzoq sharmandali umrdan ko‘ra, qisqa halol umrni hamisha avzal ko‘r.

Ey farzand, agar dunyoda doimo taraqqiy qilay desang, halol va sofdil bo‘l.

Umrni faqat mol uchun sarflovchi bo‘lma.

Insonlardagi ajoyib xulqlardan biri to‘g‘rilikdir. To‘g‘rilik odamdagi hamma ishlarning tartib va bir maromda ketishini ta’minlaydi.

Bizning halolligimiz o‘zimiz va o‘zgalarga nisbatan hamisha qattiq talabchanligimizdan iborat bo‘lmog‘i lozim.

Nafratlana bilish har bir halol odamning eng muhim quroli.

Agar odam halollikdan yuz o‘girsas, shu qadar behisob, yaramas illatlarga berilib ketadiki, oqibat natijada hayotning nopok yo‘llaridan yurishga odatlanib qoladi.

To‘g‘rilik odamni balodan qutqaradi.

To‘g‘rilik – va’daga vafo, so‘zda turishlikda aks etadi.

Yolg‘on odamni sharmisor qiladi.

Va’dalarning ofati kechiktirishdir.

To‘g‘ri so‘zlab, to‘g‘ri ishlab vafot etish, yolg‘onchi bo‘lib uzoq yashagandan ko‘ra xayrlidir.

To‘g‘ri va halol kishi hammaning ishonchini qozonadi.

O‘n hislatni qo‘ldan bermaslik lozim:

To‘g‘rilik, halollik, insof, muloyimlik, qariyalarga hurmat, kichiklarga izzat, qanoatli bo‘lish, vafodorlik, iffat va adolat.

To‘rt narsa hamma uchun kerak:

Salomatlik, go‘zal xulq, rostgo‘ylik va halol mehnat.

Yusuf xos Hojib aytadi:

To‘g‘ri so‘z ko‘ngilga achchiq tegadi, hazil qila olsang, uning manfaati maza beradi. To‘g‘rilik maqsadga etkazadi. To‘g‘ri kishi qaerda bo‘lsa ham kunlari baxtiyorlik bilan kechadi, yorug‘ kunlar qorong‘ulashmaydi. Xalqqa manfaat etkazgan odam chin odam hisoblanadi. Uyatsiz kishi kishilarning tubani bo‘lib, uning tili to‘g‘ri so‘zni so‘zlamaydi. Kishilarning sarasi sadoqatli kishidir. Odam farosatli bo‘lsa unutmaydigan, o‘ylab ish yuritadigan bo‘ladi.

To‘g‘rilik, rostgo‘ylik odamni sira uyatgaqoldirmaydi.

Ahmoqlik bo‘ladi yaxshilik kutmoq aqli yo‘q, badnamo, devonalardan.

Sizga nasihat qiluvchilar do‘stlaringizdir, aksincha, yomon ishlarni o‘rgatuvchilar dushmanlaringizdir.

Kimki yaxshilik yo‘lida urinsa-yu, biroq birorta yodgorlik qoldirmasa, u yaxshi degan nom ololmaydi.

Yaxshilik qilgancha yomonlik qilishdan ko‘ra razilroq pastkashlik yo‘q.

Yaxshi kishi shundayki, u doimo o‘lim oldinda turganini o‘ylab tezroq xayrli ishlar qilib qoldirishga urinadi.

Odamlar ikki narsa bilan taqdirlanadilar: yaxshilik qilgan – yaxshilik bilan, yomonlik qilgan – yomonlik bilan.

Qaltis hazil bilan kerilib bo‘lmas,
Maqtov maqomiga berilib bo‘lmas.
Tirigida o‘lib ko‘rmagan odam,
O‘lsa izzsiz ketar, tirilib bo‘lmas.

Qordan qadr so‘raganni ko‘rdim men,
Eldan nazr so‘raganni ko‘rdim men.
Kunim agar, qolgan bo‘lsa shularga,
Dunyosidan qo‘lim yuvib, ketdim men.

Keksalik o‘zi dard, azaldan bor gap,
Ajabki, bu dardga berib bo‘lmas chap.
Xudoyim xushlasa, el ardoqlasa
Ulug‘ yoshlarda ham topgaysan sharaf.

Odam yaralibdi ko‘zi to‘ymasmish,
Ko‘zi och odamning o‘zi to‘ymasmish.
Iymon egalari bo‘lsang shu bois,
Nafsini jilovdan sira qo‘ymasmish.

Tilab borsang boshingga, malomatlar yog‘ilgay.
Chin do‘stdan ham bir g‘alat, alomatlar yog‘ilgay.
O‘zingda yo‘q olamda, yo‘q degani rost ekan.
Haqdan so‘ra yaxshisi, karomatlar yog‘ilgay.

Sal pastroq tush, san-sanlamagin,
Darrov to‘rdan joy tanlamagin.
Yo‘q mehmonni qoshingga chorlab,
Yo‘q obro‘ni nishonlamagin.

Shunchaki yig‘lamoq ayolga odat,
Shunchaki yig‘lamoq bermas saodat.
Shunchaki yig‘lagan erkak zotiga,
Hatto shaytonlar ham qilolmas toqat.

Ulug‘lik tilabsan, Alloh yor bo‘lsin,
Har neki so‘rabsan, bari bor bo‘lsin.
Vatanni sotsangu elga tosh otsang,
Har ikki dunyoing abad hor bo‘lar.

Do‘st izlab do‘st topdim deganni ko‘rdim,
Do‘stdan nogoh pand eganni ko‘rdim.

Va’daga vafo vijdoning yaxshi,
So‘z bersang so‘zingda turganing yaxshi.
Insonsan, o‘zingda turganing yaxshi.

Dardga chora izlaganga chora bordir,
Nafsga pora izlaganga pora bordir.

Chora bilan bale pora orasinda,
Odam otliq bitta yuzi qora bordir.

Har qancha dono bo'lma, xalqdan ko'p bilmaysan.

Yaxshilikning oldga, yomonlikning ortga burilgani yaxshi.
Yomon xulq go'zal husndan bezdiradi.

Samarasiz mehnat hafsalani pir qiladi.

Tili uzunning umri qisqa.

Agar nodon bo'lmasa, men donoman dermidi?

Insonning kimligi boshiga ish tushganda bilinadi.

Odamlar bilan teppa-teng yurish kerak:
Oldinga o'tsang hasad qilishadi, orqada qolsang mazah.

Kim qochmasa mehnatdan, o'sha loyiq rohatga.

Ko'rganingdan gapir, eshitganingdan emas.

Bir kunda qadrdon qilib qo'ygan manfaat bir kunda begona ham qilib
qo'yadi.

Nohaqning ovozi baland chiqadi.

O'z o'rnida qil arqondan kuchli.

Olgan unutsa ham, bergan unutmaydi.

Hayot imtihonidan o'tolmagan sinadi.

Sabrning o'zi etarli emas- harakat ham qilish kerak.

Birovning qadriga etish uchun avvalo uning qadrini bilish kerak.

Sabri yo'qning baxti yo'q.

Birovga qilganing o‘zingga qaytadi.

Tirik odam tashvishsiz bo‘lmas.

Tekin narsaning xaridori ko‘p bo‘ladi.

Baxtini yo‘qotgan, axtarib topolmaydi.

Minnatli yaxshilik yomonlikdan battar.

Dunyoda nodondan kuchli dushman yo‘q.

Birovdan emas fe’lingdan noli.

Davlat osmondan ham tushishi mumkin,
Lekin shuhratga mehnat bilan erishiladi.

Bu dunyoda bir kun kelib fosh bo‘lmagan sir yo‘q.

Insonning eng ezgu orzusi hech qachon amalga oshmagan.

Birovdan ayb izlashning o‘zi ayb.

Yomon kayfiyat bilan yaxshi ish qilib bo‘lmaydi.

Uzun til umr egovi.

Ko‘nglingga kelganini emas, qo‘lingdan kelganini qil.

Birni birov bersa, mingni mehnat beradi.

Noshukurlik odamni emiradi.

Donoga - ishora, nodonga - kaltak.

Odam bolasi o‘zini o‘zi majburlashi kerak, birov majburlagani behuda.

Oqillikning chegarasi bor, lekin axmoqlik chegara bilmaydi.

Kimga tili pand beradi, kimga fe'li.

G'ami qo'pga emas, g'ami yo'qqa achining.

Birovdan emas, o'zingdan gina qil.

Faqat nodongina hamma narsani bilaman deb o'ylaydi.

Uyqu - bekorchining do'sti.

O'zingni ming tiyib yashama, kimliging baribir oshkor bo'ladi.

Yahshi odamlarning do'stlari ham yaxshi odamlar bo'lishadi.

Odamlarning gap - so'zidan qo'rqsang, hech narsa qilolmaysan.

Fikring pishib etilmaguncha yozishga o'tirma.

Fikrlashdan to'xtagan yashashdan to'xtaydi.

Nodonni fikridan qaytarib bo'lmaydi.

O'zing ishonmagan narsaga o'zgani ishontirolmaysan.

Husn - ko'z quvonchi, aql - ko'ngil ozig'i.

Tuyg'ular ortidan ergashish aqlning zaifligidan.

Zavq bilan qilingan ish barakali bo'ladi.

Me'yorni unutganning boshi xam.

Ko'ngil istagi yo'lida aql g'ov bo'ladi.

To'g'ri so'zidan bilinar,
O'g'ri ko'zidan.

Boshqalarga pand bergan o'zi ham pand emay qolmaydi.

Ko‘p gapirib hech kim obro‘ olmagan.

Zamondan orqada qolgan odam zamonni ayblab yashaydi.

Har kim o‘z ishini qilsa, olam ishlari jo - bajo bo‘ladi.

Odam bolasi o‘zini aldab yashaydiyu, boshqalardan haqiqat talab qiladi.

Odam o‘zini kimga teng qilishni ham bilishi kerak.

Fikr qancha qisqa bo‘lsa, shuncha ta’sirli bo‘ladi.

Birovni aldash avvalo o‘zingni aldashdir.

Kimga so‘z ham ta’sir qiladi,
Kimga tig‘ ham ta’sir qilmaydi.

O‘z imkoniyatini hisobga olmagan sharmanda bo‘ladi.

Aql maqsadga etkazadi, ko‘ngil adashtiradi.

O‘g‘rilikni yashirgan o‘g‘rilikka sherik hisoblanadi.

Nima xoxlashini bilmaydigan kishi chinakam badbaxtdir.
Qo‘lidan ish keladigan kishi ishsiz qolmaydi.

O‘zingga ishonsang, qasamga hojat yo‘q.

Isrofgar boy bo‘lmas.

O‘qimay qo‘ygan fikrlashdan ham to‘xtaydi.

Har kim o‘z ishini qilsa, olamda muammo qolmas edi.

Qo‘lidan ish kelmaydiganlar dushmanlik yo‘liga o‘tib olishadi.

Me’yoridan oshgan o‘z boshini o‘zi eydi.

Tanish-bilish oshda, do‘st ishda bilinadi.

Birovning arzimagan xatosi boshqaga juda qimmatga tushishi mumkin.

Har bir so‘zing, har bir harakating bilan birovlarining taqdiriga mas’ul ekanligingni hech qachon unutma.

Yomon bilan talashib obro‘ topmaysan.

Aqlli kishi birovning vaqtini hurmat qiladi.

Birovning oldida beburd bo‘lishdan yomoni yo‘q.

Son ketidan quvgan sifatdan yutqazadi.

Samarasiz mehnat oxir-oqibat kishini bezdiradi.

Yomonga yon bersang, boshingga chiqadi.

Hasad - inson vujudiga tushgan qurt.

Birovning kasriga qolishdan ham alamli narsa yo‘q.

Odamni aslida asab emiradi.

So‘z qancha chiroyli bo‘lsa, shuncha yolg‘on bo‘ladi.

Hasad o‘ti avvalo hasadgo‘yning o‘zini kuydiradi.

Birovga yuk bo‘lib yashaganning joni omonat.

Ishonchsizlik oraga sovuqchilik soladi.

Son sifatni belgilamaydi.

Yaxshi yomon bo‘lishi mumkin, lekin yomon hech qachon yaxshi bo‘lmaydi.

Qadrsiz mehnat qaritadi.

Nafs kishining qo‘l-oyog‘ini bog‘lab beradi.

Qanoatsizlik odamni ado qiladi.

Yaxshi duo olib yashaydi, yomon qarg‘ish.

Tenging yo‘q joyga borma.

Vaqt o‘g‘risi - naqd o‘g‘risi.

Oqil vaqtini qizg‘anadi, johil naqdini.

Donolikning muayyan chegarasi bor, nodonlik esa chegara bilmaydi.

Kimning ustidan kulsang, o‘shaning holiga tushasan.

Qo‘rqoq hammadan xadiksiraydi.

Qo‘rqoqning halovati bo‘lmaydi.

Eru xotinning dunyoqarashida tafovut bo‘lsa, bu oila hech qachon tinch bo‘lmaydi.

Yosh o‘taverган sari hayot go‘zal va shirin tuyulaveradi.

Bir narsaga erishish uchun metin va tolmas iroda kerak.

Aqlli kishi ko‘chada ham vaqtini buhuda o‘tkazmaydi.

Xudbin hamma narsaning o‘zi xohlaganday bo‘lishini istaydi.

Xotinning yoshlikda husni, o‘rta yoshda xulqi, qariganda aqli kerak bo‘ladi.

Aqlsizning o‘zining aqlsizligiga ham aqli etmaydi.

Aqlli deb atashlarini hamma xohlaydi-yu, lekin hamma ham aqlli bo‘lishga intilmaydi.

Do'stni ko'chadan izlamaydilar.

Hamma ham mehnati munosib qadrlanishini istaydi.

Mehnatning qadrlanmasligi hafsalani pir qiladi.

Fe'li yomon – topmas omon.

Axmoq aql o'rgatadi.

Xafa qilish oson, xursand qilish qiyin.

O'ziga kuchi etmagan boshqaga osiladi.

Qasam ichish - ojizlik belgisi.

Qo'ldan kelmagan ish bilan o'zini ovora qilib yurish – axmoqlik belgisi.

G'iybatdan tuxmat tug'iladi.

Ojiz shikoyat qiladi,
Kuchli harakat.

Maqtozni keyingi ishlariga rag'bat deb bilgan yutadi.

Oilangga vaqt ajratmasang, oilangda begonaga o'xshab qolasan.

Kim ming bir azob bilan o'ziga yo'l ochadi,
Kim ochib berilgan tayyor yo'ldan qochadi.

Inson «Men nima uchun yashayapman», degan savolni vaqti-vaqti bilan
o'ziga berib turish kerak.

Fikrlab turmasang, zanglab qolasan.

Boshqalardan norozi odamlardan aslida boshqalar ham rozi emas.

Umr yashash uchun berilgan, nolish uchun emas.

Kelajakning mavhumligi kishini asabiy qilib qo'yadi.

Yo'lini bilgan qand eydi,
Yo'lini bilmagan pand eydi.

Urug'ing bilan emas, hosiling bilan maqtan.

Gapi ko'pning ishi kam bo'ladi.

Qanoatsizlik kishini xor qiladi.

Tushkunlik davosi – mehnat.

O'zining mustaqil fikriga ega bo'lmagan kishi hammaning qo'lida
o'yinchoq bo'ladi.

Havas yashnatadi, hasad qaqshatadi.

Aql pul topishda kerak bo'lmasa ham sarflashda kerak bo'ladi.

O'zi intilmaydigan boshqaga ham yo'l bermaydi.

O'zi ishlamagan boshqalarni gap qiladi.

Bekorchining ishi boshqalarga halaqit berish.

Izzat talab o'z obro'sini o'zi to'kadi.

Pastkashning hurmati bo'lmaydi.

Tamagir ustozdan shogirdlari qochadi.

Farosatsiz kishida andisha bo'lmaydi.

Xato qilganingni boshing devorga tekkanida anglaysan.

O'zing harakat kilmay taqdirdan madad kutma.

Ulugʻlarning etagidan tutgan bir narsaga erishmay qolmaydi.

Dono hech qachon men hamma narsani bilaman demaydi.

Donolik daʼvosini nodonga chiqargan.

Farzandlarning kamoli – Ota-ona jamoli.

Oʻzingni majburlamasang, hech narsaga erishmaysan.

Yomon yoʻl bilan yaxshi hayotga erishib boʻlmaydi.

Birovning rizqiga koʻz olaytirishdan yomoni yoʻq.
Birovning vaqti bilan hisoblashmagan nodon.

Axmoqning aqli bilan ish qilgan kulgiga qoladi.

Man etilgan narsaga etishib, hech kim naf koʻrmagan.

Soʻz va ish birligi kamdan-kam kishilarga nasib etadi.

Indamay ishini qilgan yutadi.

Aqlli odam birovning siri bilan qiziqmaydi.

Keragidan ortiq narsani bilish hech kimga foyda keltirmaydi.

Birovning sirini bilishga oʻchlik yaxshi xususiyat emas.

Chala qolgan ish hamisha tashvish.

Oʻzi hech narsa bilmagan bilganning nogʻorasiga oʻynaydi.

Birgina xato hayotingni izdan chiqarib yuborishi mumkin.

Kishining nodonliginioʻzini qanchalik dono hisoblashdan ham bilsa boʻladi.

Qilgan ishing qoladi – shuhratingning dovrugʻi oʻchib ketadi.

Do‘ppingni olib chuqur mulohaza qilib ko‘rsang, ayb taqdirda emas,
o‘zingdaligi ma’lum bo‘ladi.

Yashash baxti hammaga ham nasib etmaydi, ko‘pchilik shunchaki kun
ko‘radi.

Bekorchilik odamni emiradi.

Behuda ish – o‘zingga tashvish.

Yaxshiga hamma zor, yamondan bezor.

Odamlar faqat oqibatni ko‘rishadi, sabab bilan ishlari yo‘q.

Xudbindan insof kutma.

Nafsi g‘olibning o‘zi mag‘lub.

Yomonlik ko‘ngilda qoladi.

Ishonchsizlik ko‘ngilni sovutadi.

Hamma bu dunyoda o‘z haqiqatini himoya qilib yashaydi.

Har kim o‘z qadrini bilgani yaxshi,
O‘shanga ko‘ra ish qilgani yaxshi.

O‘zini cheklay olmagan kishi ko‘p narsadan mahrum bo‘ladi.

Sog‘lig‘ing haqida sog‘lig‘ingda qayg‘ur, keyin kech bo‘ladi.

Qanday sukut saqlashni ham bilish kerak.

O‘ziga ishonchi yo‘qning hayotda quvonchi yo‘q.

Chin muhabbat kechirimli bo‘ladi,
Kechirmasa u muhabbat emas.

Axmoqning ichida sir yotmaydi.

Bir ishni qilib pushaymon bo'lgandan, qilmay armon qilgan afzal.

Ishonchini yo'qotgan – quvonchni yo'qotgan.

Birovdan ta'ma qilish muttahamlik.

Eng og'ir yuk – minnat yuki.

Hayot qonuniyati shu: kimga yaqinlashib, kimdan uzoqlashib boraveradi.

Husn to'yda, aql kunda kerak.

Ko'ngilchanliging o'zinga ziyonu boshqalarga foyda.

Bir axmoqlik qilib, bir umr azobda qolasan.

Bu dunyo kimning inson, kimning inson emasligini namoyon qiladigan sinov maydoni.

Bosiqlik ham donolik alomati.

Hayotdan emas, o'zingdan norozi bo'l.

Ko'ngli qora kimsa hammaning ta'bini xira qilib yashaydi.

Muttahamga teng bo'laman desang, sen ham muttaham bo'lishing kerak.

Yaxshiligingdan birovlar foydalanishadi-yu, yomonliging o'zinga qaytadi.

Odam tanish uchun fursat kerak.

Sodda ko'ringan muttahamdan qo'rq.

Olishga o'rganganning berishi qiyin.

Ishi yurishganning do'stidan dushmani ko'p bo'ladi.

Ishlaydigan odam hamma joyda ham kerak.

Har qanday xulosaga avvalo kishining o'zi kelishi kerak.

Muttaham dumini tutqazmaydi.

Ishlaganga ish ko'p, ishlamaganga ish yo'q.

Qo'llagan kishing ko'pincha o'zingning yo'lingga g'ov bo'ladi.

Oilaviy muammolar hammada ham bor. Faqat hamma ham uni oshkor qilmaydi.

Muomalasi yo'q kishiga yashash qiyin bo'ladi.

Nodonning g'alabasidan dononing mag'lubiyati afzal.

Uzun emas, mazmunli umr ista.

Keksalarning aqli-yu yoshlarning g'ayrati bilan ish qilish kerak.

Inson o'zi uchun ham yashashi kerak.

Hisob-kitobi to'g'ri kishi arosatda qolmaydi.

Kim bilan o'tirib turishni ham bilish kerak.

Molu davlatning o'zi baxtli bo'lish uchun kifoya emas.

Do'stlikning ham haqqi bor.

Andishasizlik foydangga xizmat qilishi mumkin, lekin u hech qachon fazilat bo'la olmaydi.

Nafs eng yaqin odamlarni ham bir-biriga dushman qilib qo'yadi.

O'zida bo'lmagan kishi ming urinmasin harakatlarining soxtaligi bilinib qoladi.

Birovdan kutma madad, o‘zing qilgin harakat.

Odam ajratishdan yomoni yo‘q.

Ishni qilgan ko‘pincha chekkada qolib ketadi.

Zo‘rak obro‘ keltirar qayg‘u.

Ko‘pchilik imkoniyatlari bilan hisoblashmay, o‘zini noqulay ahvolga solib yuradi.

Birovning baxtiga hasad qilma, o‘zing ham baxtli bo‘lishga harakat qil.

Keraging bo‘lmasa, hech kim yo‘qlamaydi.

Pul topish oson, suyanchiq topish qiyin.

Bir nodon ming dononi qon qaqshatadi.

Nodon aqlining birovdan kam emasligini ko‘rsatish uchun ham noto‘g‘ri bo‘lsa-da o‘zi aytgan ishni qiladi.

Hamma o‘z ishini bilib qilsa, nazoratga hojat yo‘q.

Ishni qoyil qilib qo‘y-da, keyin keril.

Farzandlarning ota-onalarini muhokama qilishga ma’naviy haqlari yo‘q.

Bir nojo‘ya qadam bir umrlik dog‘ bo‘lib tushishi mumkin.

Gap- so‘z ko‘paygan joydan qochib qutilgan yaxshi.

Odatda, o‘zi tayinli ish qilmaydiganlar tinimsiz boshqalarni muhokama qilishadi.

Natijasiz ustunlikning kimga keragi bor?

Dushmanning ham bori yaxshi - kishini hushyor torttiradi.

Burch bizni mas'uliyatga undaydi.

Minnat yuki tog'dan og'ir.

Har qanday yomonlikdan ham yaxshilik qidirib yashash kerak.

Yomonning baxti kulsa, yaxshining sho'ri quriydi.

Biz birovga emas, o'zimizga nasihat qilishimiz kerak.

G'azab otiga minib chopma - yiqilib mayib bo'lishing mumkin.

Xatoni tuzatishga hamisha imkon bor.

Jahl chiqqanda hech kim to'g'ri muhokama yurit olmaydi.

Sirning fosh bo'lish xavfi qaritadi.

Manfaat odamida samimiyat bo'lmaydi.

Yuzi yo'qqa farqi yuq.

Kimning aslida kimligini vaqt ko'rsatadi.

Haq gap e'tiroz uyg'otmaydi.

Johilga so'z o'qi ta'sir qilmaydi.

Yaxshi yashashga intilmasa, bunga insonning o'zi aybdor.

Birovdan qizg'anganing o'zinga ham buyurmaydi.

Nodondan do'st chiqmas.

Birovga yalinib o'zingni hor qilgandan, o'sha hojating bitmay qolgani yaxshi.

Vaqtini behuda sochib - sovurgan kishi baxtsizdir.

Ortig'ini istagan boridan ham ayriladi.

Qanday qilib kunni kech qilishini bilmaydigan odam baxtsizdir.

O'zi buzilishga moyil bo'lmaganni birov yo'ldan urolmaydi.

Qilday gunohing bir kuni arqon bo'lib bo'g'adi.

Bo'lmag'ur fe'l-atvor avvalo insonning o'zini xarob qiladi.

G'amdan emas beg'amlikdan qo'rq.

O'limni emas, hayotni o'ylash kerak. Chunki hayot g'animat, o'lim esa muqarrar. Muqarrar narsaning g'amini eb nima qilasan, u baribir yuz beradi.

Vaqt bilan hisoblashmagan yutqazadi.

Boylikni qabrga olib ketib bo'lmaydi, lekin bilimni olib ketish mumkin. Shuning uchun bilimdon kishilarni qadrlash kerak.

Yillar qarashlarni o'zgartiradi.

Sabr qila olsang, senga nohaq jabr qilganlarning jazo olishini ko'rasan.

Nodoning nasihati dononing kulgusini qo'zg'atadi.

Diyonatli do'st - qiyomatli do'st.

Dono o'zining nodonligini tan olishi mumkin, lekin nodon bunga hech qachon rozi bo'lmaydi.

Yuzi yo'qdan xamma narsani kutish mumkin.

Ko'pincha ayb o'zimizda bo'lgan holda o'zgalarni aybdor qilamiz.

Yoqtirmagan kishingning mehribonchiligi ham jonning azobi.

Dushmanning mehridan do'stning qahri afzal.

O‘ziga olmaganga gap ta’sir qilmaydi.

Dono hamisha bir gapdan qoladi, nodon hech qachon.

Pushaymonga o‘rin qoldirmay yashash qanday baxt.

Lazzatning umri qisqa bo‘ladi.

Nodonning ko‘zi ochilishi uchun aqli kirishi kerak. Aql esa unda hech qachon bo‘lmaydi.

Nodon va aql qarama-qarshi qutblar.

Dono umrini nodon bilan kurashib o‘tkazmaydi.

Burch muhabbatdan ustun.

Bolalarga qarab ota-onasiga baho beradilar.

O‘zi tarbiyasiz ota-onadan tarbiyali bola kutmang.

Haqiqat quyoshga o‘xshaydi – unga tik qarab bo‘lmaydi.

Ertadan umidi yo‘qning ertaga ehtiyoji ham yo‘q.

Ahmoqqa sabr begona.

Hamma o‘z ishini bilib qilsa, boshqalarga ortiqcha tashvish qolmaydi.

Ortingda iz qolmasa, yashading nimayu yashamading nima!

Ahdi yolg‘onning baxti yolg‘on.

Yolg‘onchi tilidan tutiladi.

Gunoh botqoqqa o‘xshaydi – oyoq qo‘ydingmi, qa’riga tortaveradi.

Vaqtning qadrini bilganimizda vaqto‘tib ketgan bo‘ladi.

Shodligingni begona bo‘lishgisi keladi.

G‘amingdan yaqining ham o‘zini olib qochadi.

Qat’iyatli kishini hech kim yo‘lidan qaytarolmaydi.

Dono o‘zgaradi, nodon aslicha qoladi.

Ibratli umr – hikmatli umr.

Har qanday qadam yo yaxshilik, yo yomonlik sari bo‘ladi – ora yo‘l yo‘q.

Aybi yo‘qning xavfi yo‘q.

Nafs maqsaddan chalg‘itadi.

Ikkilangan to‘g‘ri qaror qabul qilolmaydi.

Haqiqatning tili achchiq bo‘ladi.

Nafsning quli – hammaning quli.

O‘ziga ishonmaganning hayoti jahannam.

Nodon dushmandan battar.

Nodon mudom birovni aybdor qiladi.

O‘limdan qo‘rqmagan hech narsadan qo‘rqmaydi.

Nodon haqiqatdan qo‘rqadi, dono bo‘xtondan.

Birovga otgan toshing aylanib kelib o‘z boshingga tegadi.

Yaxshi odamni ko‘pincha o‘tib ketgandan keyin payqashadi.

Xohlagan shakliga kira oladigan odamlar bor.

Sinovlar kuchlini toblaydi, ojizni sindiradi.

Odamlarga kerak boʻlib yashashdan ortiq baxt yoʻq.

Birovga emas, oʻzingga talabchan boʻl.

Otaning qaddini nomunosib farzandlar bukadi.

Birovning hisobiga yashab boʻlmaydi.

Barakaga erishishning siri mehnatni sevishdir.

Hurmat mehnatga ergashib yuradi.

Kasbni toʻgʻri tanlash baxtdir.

Hunar va bilim mulkdir.

Oʻz kasbini sevgan kishi osonlikcha charchamaydi.

Kasbni nafs emas, qalb tanlashi kerak.

Mutaxassis – oʻz kasbining shifokori.

Oʻziga ishonganni engib boʻlmaydi.

Doʻst qiyofasidagi dushman xavfli.

Tiriklik majburiyatdir.

Hayot bir kun kuldirsa, bir kun yigʻlatadi.

Yosh oldga boqadi, qari ortga.

Mehr bermay oqibat kutma.

Insonning ojiz tabiati ming bir balolarga giriftor qiladi.

Toʻgʻri qaror qilolmagan notoʻgʻri ish qilishi tabiiy.

Baxtli keksalik mashaqqatli yoshlikning mevasi.

Umidsiz odam – jonsiz tana.

Iroda bo'shligi baxtsizlikka yo'l ochib beradi.

Oqimga qo'shilib oqishdan osoni yo'q, qarshi suzish qiyin.

Kunni boy bergan lahzaning qadriga etmaydi.

Ko'ngilchanligimiz o'zimizga pand, boshqalarga esa ish beradi.

Vaqtdan yutgan umrdan yutadi.

Xiyonatning eng xunuk ko'rinishi, bu o'zingni o'zing aldab yashashingdir.

Nafsini yenganni hech kim yengolmaydi.

Dunyo qarama-qarshiliklar birligidan iborat ekan, yaxshining yomonga, yomonning esa yaxshiga duch kelishi tabiiy.

Umr – azob ichra o'sgan baxt guli.

Nodon to'g'ri gapni ham egriga buradi.

Uzoqni ko'zlagan ora yo'lda qolmaydi.

Kim bilan birga bo'lsang, o'shanga tengsan.

Odamlarni gap – so'zlaridan qo'rqsang, hech nima qilmasliging kerak.

Qat'iyatsizni sindirish oson.

Buyuklik oddiylikda.

Maqsadi boshqa–boshqa kishilarning yo'li tutashib ketishi qiyin.
Taqdir bu insonning erishgani yo erishmagani.

Nafsingni tinchitmay o'zing tinchimaysan.

Qanoatsizlik insonni emiradi.

Ichi qora odamda qasos tuygʻusi kuchli boʻladi.

Nodonning oʻzi haqida bahosi hamisha yuqori.

Baxt qadriga etmaganni tashlab ketadi.

Nodonga gap tushuntirishga urinishning oʻzi nodonlik

Nodonning koʻzini koʻrgan – eshitgani emas, boshiga tushgani ochadi.

Oʻziga ishongan hech kimdan qoʻrqmaydi.

Kim yutib – kim yutqazgani marraga yetganda maʼlum boʻladi.

Qanday manzilga etishing qaysi yoʻldan yurishingga bogʻliq.

Inson orzu qilishdan, hayot uni chippakka chiqarishdan charchamaydi.

Katta yoʻqotishlar emas, ikir-chikirlar odamni emiradi.

Ikkilanganning joyi arosat.

Yolgʻon bilan doʻstlikning umrini uzaytirib boʻlmaydi.

Hayot insonning xohish–istaklari bilan hisoblashmaydi.

Umrini behuda oʻtkazish – gʻalvirda suv tashishday gap.

Ikkilanish – ojizlik belgisi.

Bu dunyo gʻamidan qutilishning birdan-bir yoʻli bor: u ham boʻlsa – mehnat, mehnat va yana mehnat.

Yoshlikning behuda oʻtgan har bir kuni uchun qariganda tovon toʻlaysan.

Oʻtib ketgan umrni quvib etolmaysan.

Esda qolmagan kunlar – ma'nosiz kunlar.

Ishing tushmaguncha kimning kimligini bilmaysan.

Nodonning donolik da'vo qilishidan ham kulgili narsa yo'q.

Soddaga ishonchi pand beradi.

Maqsad va qarashlar o'zgarsa, do'stlar orasiga raxna tushadi.

Yolg'ochining biri ikki bo'lmaydi.

O'tganlar o'gitini tilingda ming qaytar, dilingga kirib bormasa bekor.

G'iybat – bekorchining ermagi.

Hadeb aldanib yashagandan umidni uzgan ham ma'qul.

Odamlarning ko'zi o'zini ko'rmasa ham, o'zgalarni ko'radi.

Yukni bilak ko'taradi, g'amni yurak.

Sabab oshkora, gunoh yashirin.

Ishonchi yo'qning quvonchi yo'q.

Shodlik xursandchilik manziliga ranju mashaqqat yo'li orqali boriladi.

Yomon qo'shni ham umrning egovi.

Insonning butun telbaliklari nafs tufaylidir.

O'qib o'rganishga bir umr kamlik qiladi.

O'z kuchini to'g'ri baholay olgan inson ulug'dir.

Birovning aybidan so'z ochilganda hammaning tili burro.

Qabriston – ibrat kitobi.

Bu dunyodan izsiz o'tgan odamning shamoldan farqi yo'q.

Umr kim uchun oltindan qimmat bo'lsa, kim uchun tuproqday beqadr.

Xato qilishdan qo'rqqan muvaffaqiyat qozonolmaydi.

Pul topish – mehnat, sarflash – san'at.

Hayotni aslida odamlar izdan chiqaradilar.

Tiling bilan diling bir emasmi, demak munofiqsan.

Yoshlikda orzu ko'p bo'ladi, qarilikda armon.

Insofsizning zolimdan farqi yo'q.

Birov oldin, birov keyin – har kim qilmishidan topadi.

Yaxshilik ham, yomonlik ham bir kuni kelib bahosini oladi.

Dushmandan do'stlik kutma.

Dunyoni yaxshilik ushlab turadi.

Me'yorini unutgan halokatga mahkum.

Hayotda hamisha kuchli shaxslar yutgan.

Johil bilan talashgan oqil emas.

O'zi to'g'rining so'zi to'g'ri.

Ma'nan yuksak bo'lmay nafs ustidan g'olib bo'lmaydi.

Yoshlikdan aqli bo'lmasa, hech kim qarib aqli bo'lib qolmaydi.

Yashash uchun kurash - eng og'ir va eng zoq kurash.

Nokas dasturxoningdan taom eb, yana ayb topib ketadi.

Yillar davomida shakllangan fe'l - atvor bir kunda o'zgarib qolmaydi.

Axmoq kimsalar - insoniyatning fojea.

Halolning ham, haromning ham o'z hisob-kitobi bor.

Birovdan ta'ma qilish ham ma'naviy o'g'rilik.

Odamni atrofdagilar buzadi.

Odamning yurish-turishi, gap-so'zi, qilayotgan ishlaridan ham tafakkur darajasini bilsa bo'ladi.

Xohish hech nimani hal qilmaydi, harakat qilish kerak.

Mas'uliyatsiz kishi bilan do'st tutinmagan ma'qul.

Birovning aravasiga chiqqandan piyoda yurgan afzal.

Xudbin hamisha o'zining foydasigayu, boshqalarning zarariga ishlaydi.

Mashhur bo'lganing sayin dushmaning ham ko'payib boraveradi.

Qo'lidan ish keladigan kishini bir erda bo'lmasa, boshqa erda qadrlashadi.

Yaxshi nom qoldirish oson emas, buning uchun butun umrni sarflashga to'g'ri keladi.

Haqqini qo'ymaydiganlar ko'pincha yaxshi odamlar bo'lishmaydi.

Tortib olingan mol va mansab vafo qilmaydi.

Molu davlat kishining tilini uzun qiladi.

Nafsi yomonning rizqi erta qiyiladi.

Erta quvongan ko'pincha xafa bo'lib qoladi.

Inson hayot va o‘lim chegarasida yashab o‘tadi.

Odamlar o‘z sirlarini jon-jahdlari bilan yashiradilaru, lekin boshqalarnikini sahiylik bilan hammaga yoyadilar.

Nodon o‘tmishdan saboq olmaydi, kelajakni o‘ylamaydi, faqat buguni bilan yashaydi.

Birovning boshiga ish tushsa, bir-biridan suyunchi oladiganlar ko‘payadi.

Dushmanning ochiq hujumidan do‘stning yashirin hamlasi yomon.

Dushmanlik ko‘pincha biz sira kutmagan tomondan keladi.

Bizni ko‘pincha shubhalanish hayolimizga ham kelmaydigan kishilar chuv tushirib yurishadi.

Men bolalarga hamma sharoitni yaratib berishga qarshiman. Albatta, ularni qo‘llash kerak, lekin o‘zi harakat qilsin.

To‘yu ma‘rakalar, tadbirlar hech qachon tugamaydi-o‘zini bilgan odam uchun ular umr egovi.

Egri o‘ylaganni to‘g‘ri so‘ylayolmaydi.

Boshqani yomonlab, hech kim yaxshi bo‘lmagan emas.

Odamlarning bahosi o‘tkinchi: kecha seni yomon deganlar bugun seni yaxshi deyishi mumkin.

Yomonga yaxshilik qilib ham baloga qolasan.

Yomon o‘zining boshiga etgunicha qanchadan–qancha yaxshilarning boshi ketadi.

Yo‘lga soluvchilardan yo‘ldan uruvchilar ko‘p.

Me‘yoridan oshsa mehru – muhabbat ham xor bo‘ladi.

Koshonada yashab ham baxtsiz bo‘lish mumkin.

Yomon nuqul boshqalardan yaxshilik kutadi.

O‘zini hurmat qilmagan boshqani ham hurmat qilmaydi.

Yaxshilikni biladiganlardan bilmaydiganlar ko‘p.

Oqibati bo‘lmasa, qarindoshing ko‘pligidan nima foyda.

Odam qancha nodon bo‘lsa, shuncha o‘jar bo‘ladi.

Yaxshi mehmon mezbonning imkoniyatlarini hisobga oladi.

Odatda hech narsaga aqli etmaydiganlar o‘zlarini o‘ta aqlli hisoblaydilar.

Birov yo‘qni bor qiladi, birov borni yo‘q qiladi.

Farzand ota-onaning aksi bo‘lishi ham mumkin.

Dono o‘ziga hukm o‘qiydi, nodon birovga.

O‘zingni majburlamasang, hech nimaga erisha olmaysan.

Kim vayronada ham baxtli, kim koshonada ham baxtsiz.

Birovdan umid qilguncha o‘zing imkoniyat qidir.

Pichoq kabi aqlni ham charxlab turmasa, o‘tmaslashib qoladi.

Yaxshi niyat bilan qilingan mehnat, qanday samara berishidan qat’i nazar, taqdirlanishi kerak.

Umringning yarmi o‘zingni oyoqqa qo‘yish bilan o‘tadi.

Aqlli odam ko‘zi etmagan narsaga va’da bermaydi.

Erka o‘sgan bola xudbin bo‘ladi.

Hikmat kishini dono qiladi, gʻiybat ado.

Hikmat yuksaltiradi, gʻiybat tubanlashtiradi.

Farzandining baxti ochilmasa – ota-ona uchun bundan ortiq kulfat bormi?

Hamma oʻz aravasini oʻzi tortganida olam guliston edi.

Oʻz gʻaming qaddingni buksa, farzand gʻami yiqitadi.

Davlat va amal kishi oʻzini tutib olganidan keyin kelgani yaxshi. Yoshlik va tajribasizlikda kelsa, kishi ularni eplolmay qolishi mumkin.

Muttaham va yolgʻonchidan doʻst chiqmaydi.

Baxil pulini, nodon aqlini ishlatmaydi.

Hurmatini bilmagan hurmatga loyiq emas.

Birovni norozi qilish oson, rozi qilish qiyin.

Harom pulning barakasi boʻlmaydi.

Doʻst yuzingga gapiradi, dushman ortingdan.

Oʻziga yuqori baho bergan hech nimaga erisha olmaydi.

Nodon aqlli gapni hazm qilolmaydi.

Nodon oʻzining nodonligi alamini donodan olmoqchi boʻladi.

Hammaga yaxshi boʻlishga urinish ham munofiqlikka kiradi.

Insonni boshqalar emas, koʻpincha oʻzi xorqiladi.

Ayol uydagi xazina.

Ayolning sarishtasi – roʻzgʻorning farishtasi.

Do'st niqobidagi dushmanlar ochiq dushmanlardan hamisha ko'p bo'ladi.

Ba'zi ko'zlar faqat ayb ko'radi.

Ilm daraxti kech hosilga kiradi.

Yoshlik ko'pincha o'z kuchiga ortiqcha baho beradi.

Nodonga bas kelib bo'lmaydi, undan qochib qutulgan afzal.

Pulning ketidan quvgan o'zining halokati sari borayotgan bo'ladi.

Ko'ngil xotirjamligidan ortiq boylik yo'q.

Qanoat uchun ham matonat kerak.

Zamondan bir ortda qolsang, qayta etib olishing qiyin bo'ladi.

Qadrini bilmaganning qadri yo'q.

Bir qoringa siqqan bir hovliga sig'maydi.

O'zini bilmagan o'zini hor qiladi.

Mehnat har qanday dardga davo bo'ladi.

Mehnat – eng buyuk tabib.

Oqil o'zini mehnat bilan ovutadi, johil g'iybat bilan.

Ko'pchilik imkoniyatlarini hisobga olmay, va'da berib ketaveradi – natijada bajara olmay yolg'onchi bo'ladi.

Odamlar bor, daqiqalarini qizg'onadi.

Zang temirni emiradi, hasad umrni.

Go'zallik ba'zida baxt emas, baxtsizlik keltiradi.

Ishlayman degan kishiga ish topiladi.

Bolalariga mehr berolmagan ota-onaning ulardan ham mehr kutishga haqqi yo‘q.

O‘z hurmatini bilmagan xor bo‘ladi.

O‘zingdan kattalar davrasi seni tez ulg‘aytiradi.

Yolg‘onchi va‘daboz bo‘ladi.

O‘ziga ishonmagandan har narsani kutish mumkin.

Va‘dani quyuq qilganga ishonma.

Shakllanib bo‘lgan kishini o‘zgartirib bo‘lmaydi.

Yomondan yaxshilik kutma.

Odamlar aslida birovni ulug‘lash orqali o‘zlariga shon-shuhrat axtaradilar.

Kimni muhabbat bog‘lab turadi, kimni manfaat.

Tuzalishni istamagan nodonga tarbiya hayf.

Jamiyatga naf keltirmaydigan odamlar - tirik insonlar orasida o‘likdir.

Hayotning qadriga etmagan odam undan baxramand bo‘lishga ham loyiq emas.

Shunday odamlar borki, suvga tushgan xasdek hech bir maqsadsiz dunyodan o‘tib ketadilar. Ular suzishmaydi, oqim ularni olib yuradi.

Ilmsiz kishi – iliksiz suyak, unga hech kim qo‘l urmaydi.

Nodon bilan talashgan emas, unga qo‘l siltagan yutadi.

O‘ziga ishonmagan hech nimaga erishmaydi.

O‘ziga ishonchsizlik insonni ado qiladi.

Ota-ona bolalariga ibrat bo‘lishi kerak.

Baxtni birov bermaydi, uni o‘zing kurashib qo‘lga kiritasan.

Andishao‘zingning ziyoninggayu boshqalarning foydasiga ishlaydi.

Xohlab qilingan ish bilan zo‘rlab qilingan ishning o‘rtasida farq bor.

O‘z kuching bilan erishganinga yetmaydi.

Axmoq izzattalab bo‘ladi.

Nodonga o‘zining yolg‘oni afzal.

Nodon o‘zining har bir ishini to‘g‘ri deb o‘ylaydi.

Ba’zi noraso kimsalar boshqalarga ibrat uchun yaratilgan.

O‘ylab ish qilsang, hamma ishlar sening foydangga bo‘ladi.

O‘z xatti-harakatini tahlil qilish uchun ham kishiga aql kerak.

Hamma narsaning qadri yo‘qolganda bilinadi.

O‘z ahvolini to‘g‘ri baholayolmagan kishi boshqalarni qanday tushunsin.

Yaxshiga yaqinlashgan, yomondan uzoqlashgan yaxshi.

Zimdan yomonlik qiluvchilar ko‘p, afsuski, biz ularni ko‘pincha payqamaymiz.

Oqilona taqsimlangan vaqting hamma narsaga etadi.

Ko‘pdan ajralgan baraka topmaydi.

Yaxshi niyatni yomon niyat bilan amalga oshirishga urinmang.

Bilmagan narsasini gapirgan sharmanda bo‘ladi.

Nafs odamlarni ne ko‘ylarga solmaydi.

Ayol – bog‘, erkak – bog‘bon.

Bog‘ hamisha bog‘bonning parvarishiga muhtoj bo‘ladi.

O‘zing mashaqqat chekib erishmagan narsaning qadri bo‘lmaydi.

Nolish – nomardning ishi.

Bolamga yaxshi bo‘lay deb erka qilganlar aslida oyoq osti bo‘lishadi.

Taqdir taqdir deymizu, taqdiriga ko‘pincha odamning o‘zi sababchi bo‘ladi.

Yomonga teng bo‘lib o‘tirmang – u o‘z boshini o‘zi eydi.

Ishing har bir yurishganida kamida bitta dushman orttirasan.

Yaxshi kunda girdikapalak,
Yomon kunda tumtaraqay.

Mehnatkash odam ishsiz qolmaydi.

Norozi bo‘lib berilgan narsa buyurmaydi.

Ba’zilar birovni yo‘lga solishdan ko‘ra yo‘ldan urishga moyil bo‘lishadi.

Birgina achchiq so‘z qanchadan-qancha odamlarning taqdirini o‘zgartirib yuborishi mumkin.

Yomonga yaxshilik qilsang ham baloga qolasan.

Samarasiz mehnat odamni ezadi.

Balodan uzoq yurgan ma’qul.

Johil bilan talashish oqillikdan emas.

Yomonning kasofati urmay qo‘ymaydi.

Men raqiblarimga qarshi kurashmayman – alamimni mehnatdan olaman.

Baxtidan yuz o‘giran kishi baxtsizlikka uchraydi.

Dunyoqarashni quruq ilm o‘rganish emas, fikrlash kengaytiradi.

Yosh kuchiga ishonadi, keksa aqliga.

Muttaham gap topib beradi, ish emas.

Olimning xatosi - olamning xatosi.

Yurakni hovuchlab yashash odamni ado qiladi.

Aslida keraksiz ishlar ko‘p vaqtimizni oladi.

Biz ko‘pincha boshqalarga talab qo‘yamiz, o‘zimizga emas.

Tama rangni sarg‘aytiradi.

Nodon o‘zini ovorayu sarson qilib yuraveradi.

Aqlli kishi maqsadsiz biror ish qilmaydi.

Nasihat berishga hamma usta, amal qilishga esa no‘noq.

Minnatli taom yuqmas.

Ba’zilar baxt daraxtining ildiziga o‘zi bolta uradi.

Ko‘pchilik baxti yonida turib, uni uzoqdan izlaydi.

Odam bolasi ko‘pincha o‘z boshiga baloni o‘zi sotib oladi.

Dunyoda falon yil yashasangu ortingdan hech nima qoldirmasang,
umringning behuda o‘tganini shu emasmi?

Yomon bilan yashaganning umri qisqa bo‘ladi.
Shoshqaloqning hamma ishi chala.
Samarasiz mehnat insonniado qiladi.
Nodon hammaning kulgiyu nafratiga nishon bo‘lib yashaydi.
Boshingga ish tushganda o‘zini olib qochadiganlar do‘st emas.
Nazari past kimsadan ulug‘ odam chiqmaydi.
Umring seni tushunmagan odamlar ichida o‘tib ketayotganidan yomoni yo‘q.
Ishi ko‘p odam kunning qanday o‘tganini bilmaydi.
Fikrlamagan o‘smaydi.
Kim yo‘qni bor qiladi, kim borni yo‘q qiladi.
Kim farzandidan ko‘radi, kim farzandidan kuyadi.
Muttaham bir umr boshqalarning hisobiga yashaydi.
Maqtanishni do‘ndiradiganlar ko‘pincha ishni qoyil qilishmaydi.
Inson intilsa, iste’dodining yangidan-yangi qirralari ochilib boraveradi.
Talabchanlik bo‘shashgan joyda tartib bo‘lmaydi.
Boshingga bir ish tushsa, eng yaqinlaring ham yuz o‘giradi.
Yutug‘ingdan quvonmaydigan kishi do‘st emas.
Ko‘pincha ishni birov qilib, olqishni boshqa oladi.
Ro‘yobga chiqmagan ish kishini kasal qiladi.

Izzatini bilmagan xor bo‘ladi.

Yomonning ishi tuhmat.

Isrofgarning biri ikki bo‘lmaydi.

Yashashdan maqsad aslida boy bo‘lish emas, baxtli bo‘lish.

Bir kun harakatdan to‘xtasang, bir qadam orqaga ketasan.

Qancha qisqa gapirsa, shuncha ma’noli bo‘ladi.

Ko‘p gapning ichida bema’ni gap ko‘p bo‘ladi.

Qiyinchilik ko‘rmagan mo‘rt bo‘ladi.

Nolish – ojiz kishining ishi.

Kishi faqat o‘zining emas, boshqalarning ham vaqtini qadrlashi kerak.

Odamni mehnat ulug‘laydi, boylik emas.

Bolaga uch narsa berish kerak: tarbiya, bilim, hunar.

Har qanday soxtalik bir kun fosh bo‘ladi.

Birovni axmoq qilgan aslida o‘zining axmoqligini ko‘rsatgan bo‘ladi.

Yaxshining qadriga etmaganning kuni yomonga qoladi.

Inson har qanday holatda ham yashash uchun o‘zida kuch topishi kerak.

Maqsadsiz kishining hayotida ma’no yo‘q.

Ojiz do‘st ko‘pincha dushmanga aylanadi.

Past tushsang tush, lekin past ketma.

Zar qadrini zargar biladi – uni temirchiga ko‘rsatib xor qilma.

O‘zing jim bo‘l, ishing gapirsin.

Vaqtingni to‘g‘ri taqsimlamasang, hech narsaga ulgurmayсан.

Har narsani o‘z xaridoriga ko‘rsatish kerak.

Ehtimol yaxshilikning chegarasi bordir. Lekin yomonlik chegara bilmaydi.

Fikrlovchi kishi tez qaror qabul qiladi.

Birov qiynalib yo‘l ochgach, undan yuradiganlar ko‘payadi.

Mardlik tilda emas, dilda bo‘ladi.

Birovlarga orqa qlib yashash ojizlik alomati.

Mag‘lubiyatini tan olish ham mardlikka kiradi.

Yolg‘on asosida qurilgan umr omonat bo‘ladi.

Bolalarni ortiqcha siylash ularga yomonlik tilashdir.

Qanoatsizlik kishini hor qiladi.

Qanoat tuganmas boylik.

Indashmasa ham odamlar kimning qandayligini juda yaxshi biladilar.

Ko‘nglida yomonligi bo‘lmagan kishi yomonni o‘ziga yaqin tutmaydi.

Harakat kishini maqsadga yaqinlashtiradi.

Hisob-kitobsiz odam uzoqqa bormaydi.

Dard mardni engolmaydi.

Odamning soddasi ko‘rganiga emas, eshitganiga ishonadi.

Nafrat joy olgan ko‘ngilda muhabbatga joy qolmaydi.

Bir soʻz bilan qolgan koʻngilni, ming maqtoʻv bilan olib boʻlmaydi.

Asosli tahlillar haqiqatga olib boradi.

Fikri bor kishining jim turishi qiyin.

Yomondan yaxshini ajrata olmagan odam har qadamda pand eydi.

Hech bir gunoh izsiz yoʻqolmaydi, bir kun kelib yoqangdan tutadi.

Yomonninginsofga kelishi – ushalmas orzu.

Ortiga emas, oldiga boqqan yutadi.

Oʻzini oʻylagan boshqani oʻylamaydi.

Bu dunyoda oʻzingning ogʻirligingni birovga tushirmay yashashdan ezgu ish yoʻq.

Oʻz aravasini oʻzi tortgan odam baxtli.

Kim yaxshilikka sabab boʻladi, kim yomonlikka.

Birovning minnatini koʻtargandan togʻni koʻtargan afzal.

Mehnatning noni shirin lekin qattiq.

Ota-onaning haqqini ado etmay turib, farzandlik haqqini talab qilish uyat.

Xasislar hamisha oxir-oqibat yutqazishgan.

Yomonlik dardiga davo yoʻq.

Koʻp narsani istagan ozidan ham quruq qoladi.

Qarz olishni boshladingmi, boshing qarzdand chiqmay qoladi.

Ojiz boʻlsang, dard engib qoʻyadi.

Nafs bandasining holiga voy.

Yomon yaxshi yoʻlga boshlamaydi.

Oqil alamini mehnatdan oladi, johil gʻiybatdan.

Aybingni bilsang-u tuzatmasang, nima foyda.

Hech narsa mehnating samarasini koʻrishday kishini xursand qilmaydi.

Qanoatsiz kishi oʻzini xarob qiladi.

Nafsini tiyolmagan umrini qiyadi.

Insonning koʻp vaqtini arzimagan ishlar oladi.

Masʼuliyatsiz kishilar oʻzlarini ham, oʻzgalarni ham qiynaydilar.

Bu dunyo deb, u dunyoni baxosiz pulga sotganlar eng razil odamlardir.

Oʻz rohatini oʻylagan, egan-ichgan toʻymagan vijdoniga havola, iymoniga havola. Shohanshohu oʻzicha, vijdoniga havola, iymoniga havola.

Kun koʻrishga etmagan aql aqlmi?

Oʻzini eplolmagan boshqaga yuk boʻladi.

Nafsning shaklu shamoyili koʻp.

Birovning siri bilan savdo-sotiq qiladiganlar bor.

Mehnat insonning yashash tarzi.

Kishini atrofdagilar buzadi.

Har qanday umrning soʻrogʻi bor.

Koʻzi ochning umri qisqa.

Uchinchi kishi bilgan sir olamga doston bo‘ladi.
O‘zini o‘ylagan boshqalarga malol kelishi bilan ishi yo‘q.
Baxilga narsa odamdan aziz.
Insonning sha‘ni hamma narsadan ustundir.
Bolaning o‘zida bo‘lmasa, ming turtki bekor.
Yomon do‘st faqat tashvish keltiradi.
Birovni aldagan aslida o‘zini aldaydi.
Suhbat ham tarbiya vositasi.
O‘zingga qaramasang ham, so‘zingga qara.
O‘zidan o‘zgani tan olmaslik xudbinlikdir.
O‘zi bo‘lolmagan boshqaning ham bo‘lishini xohlamaydi.
Reja bilan ishlagan yutadi.
Egriga to‘g‘ri gapirib bo‘lmaydi.
Yomonga yaxshilik yoqmaydi.
Lanj odam bilan bir narsani hal qilish qiyin.
Hasadgo‘y nafaqat birovning, balki o‘zining ham yo‘lini bog‘laydi.
Hayotning o‘zi muammolarni ko‘ndalang qo‘yadi.
Halol mehnatning zavqiga hech nima etmaydi.
Tekinxo‘rdan hamma bezor.

Bahona hech qachon o‘zini oqlamagan.

Egish oson, to‘g‘rilash qiyin.

Yashash uchun kurash bo‘lmagan joydaintilish ham, taraqqiyot ham bo‘lmaydi.

Nafs yo‘lidan yurgan adashadi.

O‘zini aldash birovni aldashdan yomon.

Ishning natijasi kishiga qanot bag‘ishlaydi.

Mehmon o‘z izzatini bilsa yaxshi.

Mas’uliyat tuyg‘usi bo‘lmagan kishiga hech narsani ishonib bo‘lmaydi.

Ehtiyotkor kishining hayoti bir tekis kechadi.

Hamma o‘zinikini ma’qullaydi.

Birovning dardi boshqani hech qachon qiziqtirmagan.

Yomondan har narsani kutish mumkin.

Ishi yurishganni ko‘rolmaydilar.

Nafs odamni telba qiladi.

O‘g‘rilik mol hech kimga vafo qilmaydi.

O‘z qadrini bilgan oyoq ostida o‘ralashmaydi.

Albatta, o‘z darajangni bilganing yaxshi. Faqat kibru havoga berilmaslik kerak.

Odam bolasi nimani orzu qilayotganini bilishi kerak.

Oila muhiti – hal qiluvchi maktab.

Burchdan og‘ir majburiyat yo‘q.

Suv bilan ekin o‘sar, tarbiya bilan – odam.

Haqiqatga tishi o‘tmagan yolg‘on to‘qiydi.

Har bir kishi vaqti-vaqti bilan o‘zini taftish qilib, tahlildan o‘tkazib turishi kerak.

Bu dunyoda kishiga o‘z mehnati samaralaridan ortiq quvonch va taskin yo‘q.

Qiyinchilik kishini sabru qanoatga o‘rgatadi.

Bu dunyoda yaxshilikka intilib yashash kerak.

Oltin – kumushning eskisi bo‘lmas,
Ota-onaning bahosi bo‘lmas.

Yaxshi odamlar ko‘paysin desangiz, yaxshi onalarni ko‘paytiring.

Ayol – uydagi xazina.

Ayolning sarishtasi – ro‘zg‘orning farishtasi.

Ona – birinchi muallimdir.

Onaning orzusi – farzandining baxtidir.

O‘zini chetga tortgan chekkaga chiqib qoladi.
Odamni nafs sarson qiladi.

O‘zida yo‘q borni ko‘rolmaydi.

O‘zini hurmat qilgan birovning ustidan kulmaydi.

Cho‘zilgan ish - buzilgan ish.

Nima uchun yashayotganini bilmaydigan odam baxtsiz odam.

Birovni yomonlab hech kim obro‘ topmagan.

Ko‘pchilik manfaat yuzasidan do‘st tutinadi.

Birovlarning kaltafahmli boshqalarga qimmatga tushadi.

Tajriba baribir o‘z so‘zini aytadi.

Andishasiz kishidan har narsani kutish mumkin.

Tarix ham, taqdir ham xatolarni kechirmaydi.

Ishi bitganga keraging yo‘q.

Xudbin birovning vaqti bilan hisoblashmaydi.

Qat’iyatsiz kishini hayot bo‘ronlari chirpirak qilib o‘ynaydi.

Bilib bilmaganlikka olish ayyorlikdan.

Ko‘pchilik bolalarining ta’minotini tarbiyasidan ustun qo‘yadi.

Ko‘z hammasini ko‘radi-yu, o‘zini ko‘rmaydi. Shunga o‘xshab, inson ham ko‘pincha hammaning aybini ko‘rgani holda, o‘zinikini ko‘rmaydi.

Bekorchi hammaning ko‘ziga xunuk ko‘rinadi.

Ortiqcha takalluf ostida biror manfaat yashiringan bo‘ladi.

Odamni iroda boshqaradi.

Ishi bitgan tutqich bermaydi.

Har kim o‘z tengi bilan topishadi.

Ishi yo‘qning gapi ko‘p.

Hammani ayblab yurganning o‘zi ham sog‘ emas.
Odamlarning nazarida hech nima yashirin qolmaydi.
Ortingdan yurgan oldingga o‘tgach, seni mensimay qo‘yadi.
Mehnatkash sira ishsiz qolmaydi.
Orzularining ro‘yobi mehnat.
Qanoatsizlik insonni harob qiladi.
Birovning xizmatini kamsitish yaxshi emas.
Hayotga qarashing o‘zgarmay, turmushing o‘zgarmaydi.
Ori bor hor bo‘lmaydi.
Maslahatgo‘y hamisha ko‘p bo‘ladi, lekin yordam qiladigan kam.
Bir gapdan qolgan hamisha yutadi.
Inson ko‘nglida nima yashiringan – hech kim bilmaydi.
Tildagi zaharning manbai dilda bo‘ladi.
Mayda-chuyda gaplardan uzoq yurgan yutadi.
Odamga kulfat tilidan keladi.
Odamni tuzatadigan ham, buzadigan ham muhit.
Manfaatlar to‘qnashganda na qondoshlik, na do‘stlik andishasi qoladi.
Yolg‘on kishini beburd qiladi.
Yolg‘on yolog‘onchining o‘zidan o‘ch oladi.
Maqsadsiz ish zoedir.

Yaxshining qadriga etmagan yomon bilan qoladi.

Baxt tashqarida bo‘ladi, dard ichda.

Oson topgan oson yo‘qotadi.

Birovga ishongan quruq qoladi.

Bir xato ikkinchisini boshlab keladi.

Hayotning imtixonlari tugamaydi.

Yaxshilik umrga umr qo‘shadi,
Yomonlik umrni qisqartiradi.

Nafsning ortidan quvgan tuzoqqa tushadi.

Odamlarni tanish uchun vaqt kerak.

O‘zingni majburlamay hech narsaga erisholmaysan.

Sog‘lom kishining birovdan yordam kutishi noshukurlikdir.

Silliq kechgan hayot yo‘q.

Johil ma’rifatdan g‘iybatni afzal ko‘radi.

Haqiqatning yuki og‘ir bo‘ladi.

Johildan do‘st chiqmas.

O‘zini eplolmagan farzand ota-onaga yuk.

O‘zi ishlamaganlar boshqalarni ham ishlagani qo‘yishmaydi.

O‘zini anglagan hamisha harakatda bo‘ladi.

Mustaqil fikri yo‘q kishi har maqomga yo‘rg‘alaydi.

Fikrsizlik – ojizlik.

Ertadan umidi yo‘qning buguni sarob.

Chin do‘st ko‘p bo‘lmaydi.

Hamma o‘z ishini bilib qilganiga nima yetsin.

Vaqtни asosiy ishga sarflash kerak.

Nodon dushmandan battar.

Dushmanga yaxshilik qilsang ham yoqangdan oladi.

Me’yordan oshgan insofsizlik – tubanlik.

Hayot – buyuk muallim: uning sabog‘idan bahramand bo‘lmagan kishiga har qanday ta’lim bekor.

Senga berilgan umrni sendan boshqa yasholmaydi.

Oqibati yo‘qning oxirati yo‘q.

Yo‘ldan urish oson, yo‘lga solish qiyin.

Qanoatdan ham hech kishi zarar ko‘rmagan.

Dunyoda eng uchqur nima?

Vaqt.

Eng kech pishadigan meva?

Aql.

Eng bedavo dard nima?

Pushaymon.

Tashvishsiz umrda mazmun yo‘q.

Hammaning ko‘nglini olib bo‘lmaydi, lekin hammaning ko‘nglini qoldirish mumkin.

Bir daqiqalik yolgʻon butun umr yiqqan hurmat-e'tiboringni bir daqiqada kunpayakun qilishi mumkin.

Qoʻrqoq oʻz umrining egovi.

Iroda boʻshligi baxtsizlikka yoʻl ochib beradi.

Umidsizlik – chekinish belgisi.

Kim gapni choʻzadi, kim ishni.

Tiriklik daryosida harakat qilmagan choʻkadi.

Engil hayotning hisobi ogʻir boʻladi.

Kishi qancha kam harakat qilsa, shunga koʻp hasrat qiladi.

Oʻzini bilgan xor boʻlmas.

Aslida hayot murakkab emas, uni biz odamlar murakkablashtiramiz.

Oʻziga ishongan kishi qatʼiyatli boʻladi.

Kunini behuda oʻtganiga xursand boʻlish oqilning ishi emas.

Inson oʻz qadr-qimmatini avvalo oilasiga, keyin atrofdagilariga va nihoyat, jamiyatga qanchalik kerakli daraja bilan oʻlchashi kerak.

Oʻz fikriga ega boʻlmagankishi kim nima desa oʻshanga ishonib ketaveradi.

Niyatning oʻzi bilan ish bitmaydi: uni amalga oshirish uchun intilish kerak.

Obroʻ orttirish boylik topishdan qiyin.

Orqaga qaytishda xosiyat yoʻq.

Koʻngilchanlikning foydasidan ziyoni koʻp.

Bizning qo‘l-oyog‘imizni boshqalarga bog‘lab beradigan jilovsiz nafsimiz.

Vaqtni qizg‘anish – oqillik alomati.

Baxtini molu dunyodan izlagan adashadi.

Sabr – achchiq, ammo foyda beruvchi, qattiq, ammo ziyon – zahmatni daf etuvchi.

Sabr – tuyadir, og‘ir qadam, lekin manzilga olib boruvchidir.

Nodon boylikni baxtdan ustun qo‘yadi.

Umr insonga sohib-sovurish uchun berilmagan.

Vaqting indamay o‘tayotganidan xotirjam bo‘lma – bir kuni u har bir behuda o‘tgan lahza uchun so‘raydi.

Axmoqqa maslahat bersang, o‘zingga nasihat qiladi.

Ta‘magirlik tilanchilikdan battar.

Jon-jahdi bilan intilgan maqsadga etmay qo‘ymaydi.

Yaxshilik unutilsa ham, yomonlik unutilmaydi.

Mahtanish – kibrlik alomati.

O‘ziga ishonmagan o‘zini ham, o‘zgalarni ham qiynab yashaydi.

Bir kishining nojo‘ya qilmishi ikkinchisining yo‘lini bog‘laydi.

Mol-dunyo ko‘zni och qilib qo‘yadi.

Gap so‘zlar o‘tadi, qilingan ish qoladi.

Omonat baxtni kuch bilan tutib qolib bo‘lmaydi.

Ortiqcha pul odamni buzadi.

Mehnat g'amni unuttiradi.

Qadrini bilmagan xor bo'ladi.

Ko'krakka urib aytilgan so'z ko'pincha yolg'on bo'ladi.

Xudbin nuqulo'z manfaatini ilgari suradi.

O'zi ishlamagan boshqani ham yo'ldan uradi.

Oila binosini kundalik janjallar emiradi.

O'zi birovga bir nima bermay boshqalardan kutish tamagirlakdir.

G'iybat tuhmatning bir shakli.

Qayg'u asabni, asab vujudni charchatadi.

Minglarni o'ylamay sovurgan birlarga zor bo'ladi.

Hayotdan o'tar muallim yo'q.

Bu dunyoda tingan odam - bolalaridan tingan odam.

Xotira - insonning pok qalbidagi buyuk hislardan biri.

Ota-onaga muhabbat - barcha yaxshi fazilatlarning asosi.

Keksalarning qadriga etmasang,
Baht ham sendan yuz o'giradi.

Keksalarni hurmat qil, izzatini joyiga qo'y, bir kuni vaqti kelib o'zing ham shunday qartayasan.

Bolalar doimo ota-onalari bilan fahrlanishlari kerak.

Ota-onasini sevmagan odam dunyoning eng go'zal sirlaridan bexabar

o‘tadi.

O‘zingni majbur qilmasang, hech narsaga erisholmaysan.

Aybiga iqrор bo‘lish mardning ishi.

Biz hammadan ko‘proq vaqtni suiiste’mol qilamiz.

Ishi yurishganga hasad qilishadi.

Oilaviy xotirjamlikdan ulug‘ baxt yo‘q.

Tayinli ish qilmagan kishi ko‘proq charchaydi.

Hadidan oshgan o‘z obro‘cini to‘kadi.

Temirni zang, miyani fikrsizlik emiradi.

Ko‘ngli toza bo‘lmagan odamgina g‘iybatdan bo‘shamaydi.

Shogirdsiz odam – mevasiz daraxt.

Noshukur odam bexosiyat bo‘ladi.

Harom aralashgan ishning barakasi bo‘lmaydi.

Aqlli kishi ming bir mashaqqat bilan erishgan narsasini tashlab ketmaydi.

Minnat savobni yo‘qqa chiqaradi.

Shukr qilsang, imoning butun bo‘ladi.

Oqil odamning bo‘sh vaqti bo‘lmaydi.

Odamlar foydali ishlardan ko‘ra foydaiz ishlarni ko‘p qilishadi.

Har bir odamning hayotida ma’no bo‘lishi kerak.

Birovni gunohkor qilganning o‘zi gunohga botadi.

O‘z rohatini o‘ylagan, egan-ichgan to‘ymagan vijdoniga havola,
iymoniga havola,
Shohanshohu o‘ziga, vijdoniga havola, iymoniga havola.

Bu dunyo deb, u dunyoni bahosiz pulga sotdimku.

Umri besamar o‘tayotgan kishi vaqtdan noliydi.

Qayishmaydigan qarindoshning boridan yo‘g‘i.

Bizni taqdir emas, o‘zimizning nojo‘ya xatti-harakatlarimiz qayg‘u-
hasratga botiradi.

G‘am odamni o‘ldirmaydi, irodasini sinaydi.

Kimdan nom qoladi, kimdan mol-dunyo.

Yo‘qotilgan yillar hammada ham bo‘ladi, faqat kimdir uning hissasini
chiqarib oladi, kimdir yo‘q.

Bilib turib qilingan gunohning jazosi og‘ir bo‘ladi.

Ish ham hamisha mehnatkashni izlab yuradi.

Birdaniga ko‘p narsani orzu qilgan hech narsaga erisha olmaydi.

Ko‘p ko‘rgan ko‘p hikmat bilar.

Odamni boshingga ish tushganda sina.

Umr shunchalik qisqaki, charchoq va zerikish nimaligini bilmay yashash
kerak.

Tiriklik va sog‘liqning o‘zi eng ulug‘ davlat.

Qotib qolmaslik uchun miyani fikrlashga undab turish kerak.

Mard gap tashimaydi.

Mehnatdan qochmagan yutadi.

Haddan tashqari (ziyod) mehr ham bolani buzadi.

Harakatsizlik odamni qaritadi.

Yaxshi, odam birovning g'iybatini qilmaydi.

E'tiborsizlik xatoga olib keladi.

Ishtiyoq bo'lmasa, harakat qaerdan bo'lsin.

Hayot ilmini ko'pchilik o'rganolmay ketadi.

Ko'po'qisang, ko'p bilasan.

Qarz – elkadagi yuk.

Vaqt - dononing sarmoyasi.

Hayot g'amu tashvishlari do'stlikni sinovdan o'tkazadi.

Og'ir kuniga yaramagan do'stning boridan yo'g'i yaxshi.

Aslida hammaga ayb to'nkagan kishining aybi ko'p bo'ladi.

O'zidan bexabar boshqani gap qiladi.

Xudbinning do'stligi dushmannikidan battar.

Donoga aql beradi, nodonga quruq gap.

Yomon tarbiyaning oxiri voy.

Xasis eng tuban kimsadir.

O'zining fikri yo'q boshqalarning fikri bilan yashaydi.

Nopoklik kirgan eshikdan halol qochadi.

Halol odam gap soʻzdan qochmaydi.

Halol mehnatdan yaxshi fazilat yoʻq.

Mehnatning oʻzi emas, samarasi muhim.

Hech narsani bilmagan hamma narsani bilaman deb oʻylaydi.

Tilu dilni asrasang, umring uzun boʻladi.

Mingta yaxshiligingni unutadilar-u,
Birgina yomonligingni gapirib yuradilar.

Keraksiz mehnat kerakli natijani bermaydi.

Ragʻbat yoʻq erda gʻayrat boʻlmaydi.

Vaqtning koʻpligi - ishning yoʻqligi.

Eʼtirof, bu - mehnatingga berilgan baho.

Ahvolingni oʻzgartirish uchun qaygʻu chekish emas, harakat qilish kerak.

Ishing tushsa, doʻstingga ham malol kelasan.

Minnat yaxshilikni yoʻqqa chiqaradi.

Tekin narsa aldab qoʻyadi.

Qoʻlidan ish kelmaganning hech kimga keragi yoʻq.

Nafsi gʻolibning oʻzi magʻlub.

Harakat maqsad sari yoʻlni ochadi.

Har kim oʻz ishini qilsa, boshqalarga ish qolmaydi.

Birov qurib bergan baht binosi mustahkam bo‘lmaydi.

Tarbiyaning tamal toshi oilada qo‘yiladi.

Qo‘lidan ish kelmaganning bahonasi ko‘p.

Bu dunyoda mutlaq xotirjamlik yo‘q.

Sukut faqat rozilik emas, norozilik alomati ham bo‘ladi.

Aqlli kishilar bir-birlariga halaqit bermay, o‘z ishlarini qilishadi.

O‘zidan qo‘rqqan hammaga muammo tug‘dirib yuradi.

O‘zini anglagan vaqtini bexuda o‘tkazmaydi.

Insofni yo‘qotgan hamma narsani yo‘qotadi.

O‘z qadrini bilmagan xor bo‘ladi.

Yangilikni e’tirof etish hamisha qiyin kechadi.

Ota-onalar - bolalar uchun ibrat.

Insonning e’tiqodi – odobini belgilaydi.

Farzand - ota-onaning o‘zi haqidagi so‘zi.

Daraxt mevasi bilan aziz, inson farzandi bilan.

Farzand ota-ona uchun jondir. Bordiyu u noqobil bo‘lsa, ozori jondir.

Ilmdan qudratliroq kuch yo‘q, bilim bilan qurollangan odam engilmasdir.

O‘qishda, mehnatda, fanda, ota-onaga va halqqa astoydil hizmat qilishda inson o‘z baxtini topadi.

Bir axmoqning ketidan ming kishi ovora.

Yomonning ko‘ngliga yaxshi hayol kelmaydi.

Ayrimlar yaxshiligidan foydalanadilaru, evaziga yomonlik qaytaradilar.

Taqdir binosini har kim o‘zi quradi.

Shakllanib bo‘lgan kishini o‘zgartirib bo‘lmaydi.

Aqling kurguncha umring o‘tadi.

Noligandan hamma bezor.

Yolg‘izning hayotida fayz yo‘q.

Muttasil mehnatsiz hech nima ro‘yobga chiqmaydi.

O‘g‘rilangan molni sotib olgan ham o‘g‘rilikka sherik.

Nodoning o‘zidan ko‘ra boshqalarga ziyoni ko‘proq.

O‘zini majbur qilmagan hech nimaga erishmaydi.

Qadrlamagan mehnat ko‘ngilni sovutadi.

Chohga qulash oson, yuksaklikka chiqish qiyin.

Sabr qilsang, har qanday mustahkam temir eshiklar ham ochiladi.

So‘z zarbi tig‘ zarbidan kuchli.

G‘iybatchining tili uzun.

Boylik hirs chohga etaklaydi.

Ehtiyotini qilgan pand emaydi.

Mingta so‘zdan bitta ish afzal.

O‘ziga ishonmagan hammadan xavfsiraydi.

Yaxshilik oshkordir, yomonlik pinhon.

Xudbinning ko‘zi faqat o‘zini ko‘radi.

Omonat ipni birov uzishi shart emas - bir kuni o‘zi ham uzilib ketadi.

Nodon do‘st yoningdagi dushman.

Ochko‘zning nasibasi erta qirqiladi.

Muttaham o‘z manfaati uchun haqiqat talab qiladi.

Vatan oldidagi burch inson uchun muqaddasdir.

Kim o‘z yurtini sevmasa, u hech nimani qadrlay olmaydi.

Kimki Vatanini ardoqlamasa, oilasidan ham ayriladi.

Birovga qilganing o‘zingga qaytadi.

Isbotsiz fikr – quruq da’vo.

Ichi qora kimsa doim fitna qo‘zg‘ab yuradi.

Mehnat zavqini dangasa qaerdan bilsin.

Sabri yo‘qning baxti yo‘q.

Birovning baxtsizligiga sabab bo‘lishdan ortiq gunoh yo‘q.

Baxil birovning himmatini boshqadan qizg‘anadi.

Yosh kuchiga ishonadi, keksa aqliga.

Eski gaplarni qo‘zg‘ab yurish ko‘ngilning kirligidandir.

Xudbin mehrdan mosuvo.

O‘ziga yuqori baho bergan pand eydi.

Ba'zi odamlar qachon kerak bo'lsang, o'shanda yo'qlashadi.

Biz yaxshi odamlar va ulug' insonlarni ko'pincha ular o'tib ketgandan keyin payqab qolamiz.

Aql yo'li to'g'ri va samaralidir.

Fahmi yo'qning farosati yo'q.

Aqli raso hamma tomonni hisobga oladi, nodon bir tomonni.

Bir og'iz so'z birovning hayotini izdan chiqarib yuborishi mumkin.

Farosatsiz odam so'zi bilan ham ko'nglingni og'ritadi.

Ishonch insonga kuch bag'ishlaydi.

E'tirof g'urur uyg'otadi.

Xudbinga ishi bitsa bo'ldi.

Yaxshi kunda hamma qarindosh,
Yomon kunda hamma begona.

Gohida haqqi yo'q haq talab qiladi.

Bugun meni g'iybat qilganlar ertaga seni g'iybat qilishi muqarrar.

Nafs ortidan ketganlarning holiga voy.

Muttahamning haqiqati manfaatparastlikdir.

Insofsiz o'z boshiga o'zi etadi.

Yo'lini topmagan o'zini har yoqqa uradi.

Ba'zilar shodligingni bo'lishadilaru, tashvishingdan qochadilar.

Yomonga ming yaxshilik qil, qadringa etmaydi.

Mashaqatli mehnat saodatli kunlarga etkazadi.

Omonatga hiyonatdan og‘ir gunoh yo‘q.

Bekorchining bahonasi ko‘p.

Soxta iltifot darhol seziladi.

O‘zini eplolmagan o‘zgaga yuk bo‘ladi.

Harakatchan kishi sog‘lom bo‘ladi.

Umrning mazmuni tarbiyalagan farzandlaring va amalga oshirilgan xayrli ishlaringda mujassam.

Bolalaring fazilatiga qarab senga baho beradilar.

Astoydil izlangan maqsadiga etadi.

Ta’ma ko‘ngilga yopirilgan ofatdir.

Umr – xazina, vaqt boylik.

Boylikni huda-behuda sovursang, xazina bo‘shab qoladi.

Nodon uzoqni ko‘rolmaydi.

Qanoat kamdan-kam kishilarga nasib etadigan bebaho ne’matdir.

Baxtga etishishning o‘zi kifoya emas, uni himoya qila bilish kerak.

Hayot tashvishlari irodasiz kishilarni sindiradi.

Izzattalablik ham o‘ziga xos ta’magirlik.

Ayol saramjon-sarishta bo‘lmasa, erkakning topganida baraka bo‘lmaydi.

Aql boʻlmasa, kuch behuda.

Hayot imtihonidan hamma ham oʻtolmaydi.

Isteʼdod hamisha el nazarida boʻladi.

Oʻziga ishonganni hech kim yoʻldan urolmaydi.

Hamma ham koʻnglidan nolishi mumkin, lekin hech kim aqlidan nolimaydi.

Odam bolasi koʻpincha oʻziga oʻzi qiladi-yu, boshqalardan ayb qidiradi.

Odamlarni natija qiziqtiradi, tafsilotlar emas.

Vaqt ham sarmoya, uni behuda ishlarga sarflamaslik kerak.

Qotib qolgan odamda fikru gʻoya boʻlmaydi.

Nazari past kimsa taʼmagir boʻladi.

Saodat-qanoatda.

Xudbin nodondan xavfli.

Oʻz haddini bilmaslik xunuk oqibatlarga olib kelishi mumkin.

Umidsiz kishi tushkun boʻladi.

Oʻziga ishonmagan hammadan xavfsiraydi.

Qanoatning koʻzi yumilsa, nafsning ishtahasi ochiladi.

Oʻziga ishonchi yoʻqning hayotda quvonchi yoʻq.

Biz ajdodlarni qancha ulugʻlasak, avlodlar ham bizni shunchalik ulugʻlashi shubhasiz.

Yoshlar orzu bilan yashaydilar, keksalar xotira bilan.

Yoshmisan, keksani sen hurmat ayla, o‘zing ham qariysan hozirdan o‘yla.

Keksaga ko‘mak ber – suyangani tog‘ing,
Buni tushunarsan qarigan chog‘ing.

Keksalarning hayoti ibrat.

Mazmunli umr qancha uzoq bo‘lsa, shuncha yaxshi.
O‘tmishni o‘rgangan kelajakni tez ko‘radi.

Keksalikni donolik bezar,
Yoshlikni – kamtarlik.

Shoshgan ko‘p yanglishadi.

Odamni tarbiyalaydigan ham, buzadigan ham muhit.

Manfaatparast birovga bekorga yordam bermaydi.

Kim baxtga etolmaydi, kim asrab qololmaydi.

Qariganda yoshlarga qo‘shilib kulgi bo‘lma.

Sen etguncha umr qadriga,
Umr o‘tib ketgan bo‘ladi.

Manfaati yo‘q odam jon kuydirmaydi.

Nodon bilan talashganning o‘zi ham nodon.

Nafs yo‘li choh sari etaklaydi.

Mehnat qilib pul topgan, o‘ynab-kulib sovurmas.

Kishini qanoatsizlik ado qiladi.

Bu dunyoda topganiga shukur qilgan kishi baxtlidir.

Noshukur odam bexosiyat bo‘ladi.

Harom aralashgan ishning barakasi bo‘lmaydi.

Shukr qilsang iymoning butun bo‘ladi.

Dili bo‘shning tili bo‘sh.

Dili to‘g‘rining tilito‘g‘ri.

Yolg‘on aytib foyda ko‘rsang,
Oxiri zarar topasan,
Rost aytib, zarar ko‘rsang,
Foyda topasan.

Yolg‘onchiga qo‘shilma,
Rost so‘zingni yashirma.

Insofsizga erk bersang, elni talar.

Odamning dili bilan tili bir bo‘lsin.

To‘g‘ri bo‘lsang, bexavotir bo‘lasan.

To‘g‘ri bo‘lsang o‘sib borib gul bo‘lasan,
Egri bo‘lsang o‘sib borib kul bo‘lasan.

To‘g‘ri odam egri so‘zdan or qilur.

To‘g‘ri so‘z achchiq bo‘lur.

To‘g‘ri so‘z boshni yorar.

To‘g‘ri so‘zga to‘siq yo‘q.

To‘g‘ri so‘z quloqqa yoqmas.

Manmanlik qilib netarsan?

Obro‘yingdan ketarsan!

Toqatliga tog‘lar egar boshini,
Toqatsizning birovlar er oshini.

Odam toshdan qattiq,
Guldan nozik bo‘ladi.

Pokliging – sog‘iliging.

Sog‘ yuray desang, ozoda bo‘l.

Nonni katta tishlasang ham,
Gapni katta gapirma.
Narvonga chiqsang, shoshmay chiq,
O‘z haddingdan oshmay chiq!

Sen o‘zingni maqtama,
Seni birovlar maqtasin.

Quruq savlatdan quruq savat yaxshi.
Betamizda bet bo‘lmas, bezorida uyat bo‘lmas.

Yolg‘onchining rost so‘zi ham yolg‘on bo‘lar.

Beparvo, loqayd odamlar dushmandan ham xavfliroqdir.

Hayo – iymondandir.

Ma’naviyat – odamning ichki dunyosini, irodasini baquvvat qiladi.

Tabiat xasis emas,
Tikandan gul, aridan bol yaratadi.

Amalga mag‘rur bo‘lsang, to‘zdiradi,
Ilmga mashg‘ul bo‘lsang, o‘zdiradi.

Birovga qilsang zo‘rlik,
O‘zingga kelar xo‘rlik.

Yomon yoʻldosh yov boʻlar,
Ravon yoʻlda gʻov boʻlar.

Yoʻl quvlagan xazinaga yoʻliqar,
Gap quvlagan baloga yoʻliqar.

Koʻrganingdan koʻp ekan koʻrmaganing,
Bilganingdan koʻp ekan bilmaganing.

Minnatli oshdan beminnat musht yaxshi.

Nima qilsang xor,
Shunga boʻlasan zor.

Avval oʻz aybingni bil,
Keyin birovdan kul!

Achchiq savol berib,
Shirin javob kutma!

Bilmagan ishga urinma,
Urinib tuzoqqa ilinma!

Bilmasang – bahslashma.

Yomon bilan yoʻldosh boʻlma,
Nodon bilan sirdosh boʻlma!

Yomonga yondashma, yaxshidan adashma!

Koʻp yurganga ergashma, koʻp bilganga ergash!

Soʻzing bilan ishing bir boʻlsin!

Oʻzga elning sultoni boʻlguncha, oʻz elingni choʻponi boʻl.

Vatanni bilim va mehnat obod qiladi.

Vatan taqdiri – har bir kishining taqdiridir.

Burch – hayotning mazmunidir.

Burchi yo‘qning – burdi yo‘q.

Har bir odam avval jamiyat oldida, so‘ngra esa, o‘z qadri oldida burchdordir.

Doimo burchini ado etib yuruvchi odamlarning bag‘ri tog‘dek yuksak.

Burchini muqaddas deb bilgan odam taftishlardan ko‘rqmaydi.

Ma’naviyat – aql ko‘zgusi.

Ota-onani hurmatlash burchi – tug‘ilgandan o‘lgunchadir.

Bolalar kattalar orasida burchdor, kattalar esa bolalar oldida.

Erdan egan non bilan onaning sutini oqlash – muqaddas burchdir.

Vazifadagi burchni bilmasdan turib, sifatli ish qilib bo‘lmaydi.

Har bir mavjudot uchun hayot bitta va bir marta beriladi. Shuning uchun ham u behuda isrof bo‘lmasligi kerak.

Haqiqiy hayot – malomatlik, ozodlik, farovonlik va bilimdonlikda.

Hayot kitobini o‘qimagan ko‘p adashadi.

Hayotni yolg‘onning ustiga qurib bo‘lmaydi.

Odam hayotga topilganlarni yo‘qotish uchun emas, yangilarni topish uchun keladi.

Xalol va uddaburro odamlar uchun hayot juda lazzatlidir.

Eng og‘ir hayot yolg‘iz qolishdir.

Har bir kishi hayot berganidan ortiq olsa, u insofsizdir.

Aql tugagan erda ahmoqlik boshlanadi.

Aqliga ikki quloq kamlik qiladi,
Ahmoqqa esa bittasi ham ortiqcha.

Aqlli raqibdan emas, axmoq birodardan qo‘rq!

Kallasi to‘laning xamyoni bo‘sh bo‘lmaydi.

Donoga ergashsang, ko‘zing ochiladi, johilga ergashsang, yumiladi.

Fikri tor odamning – gunohi ko‘pdir.

Ko‘p bilmoqchi bo‘lgan kishi ko‘p eshitishi kerak.

Aql hammada bor, lekin uni har kim har xil ishlatadi.

Quloq solmaydiga odam kardan farq qilmaydi.

Aqlsiz adashdim demaydi.

O‘zini tergay olish donolikdir.

Hayotdagi barcha narsalar inson ahlining mahsulotidir.

Moddiy yordamdan ma’naviy yordam afzal.

Ilm – aql chirog‘i.

Ilmli kishi ish boshqarsa, ishning yarmini ilmi qiladi.

Ilm bilan bilim topishganda insonni bezaydi.

Ilmni qanchalik ko‘p olgan sari, u ozdek bo‘lib tuyulaveradi.

Insonni bilim bilan odob bezaydi.

Odamni mansabiga emas, bilimiga qara!

Oltinlarga o‘ralib bema’ni yashagandan, mashaqqatlar chekib
bilimga o‘ralgan afzal.

O‘qishni bitirganlar gullagan daraxtga o‘xshaydilar, chunki ularning
ba’zilari meva tugsa, ba’zilari gullaganicha qolaveradi.

Miyani to‘ldirmasdan turib, qorinni to‘ldirib bo‘lmaydi.

Bilmaganlik – ayb emas, bilishga intilmaganlik ayb.

Ilmni kitobdan, bilimni hayotdan o‘rgan!

Hayotda yo‘l tanlash – bilimga bog‘liq.

Dashnomni tushunib etish uchun ham bilim kerak.

Avval o‘rgan, keyin o‘rgat.

Bilagi zo‘r birni yiqar,
Bilimi zo‘r-mingni.

Bilak bilan bitmagan,
Bilim bilan bitar.

Bilim – davlatdan qimmat.

Bilimli – olim,
Bilimsiz – zolim.

Bilmaganni so‘rab o‘rgangan olim,
Orlanib so‘ramagan o‘ziga zolim.

Davlat tugar, bilim tugamas.

Yoshlikda bilgani – toshga yozgani,
Qarilikda bilgani – muzga yozgani.

Ilm-bilim erga emas, elga.

Ilmsiz bir yashar,
Ilmli ming yashar.

Kitobsiz o‘qish – qanotsiz qush.

Kishi zinati – bilim.
Olim aytgani – olam aytgani.

Yuzga kirsang ham hunar o‘rgan.

O‘qish jafoli, keti – vafoli.

Qadam qo‘y asta-asta,
Qadam etguncha ilm ista.

Hunar bilan ilmning o‘g‘risi yo‘q.

Hunar bo‘lsa qo‘lingda,
Non topilar yo‘lingda.

Hunarli er xor bo‘lmas,
Do‘st – dushmanga zor bo‘lmas.

Aqlli o‘zini ayblar,
Aqlsiz – do‘stini.

Aqlsiz keksadan aqlli yosh yaxshi.

Dono hikmat keltirar,
Nodon – kulfat.

Qo‘lidan kelgan – bajaradi, qo‘lidan kelmagan o‘rgatadi.

Odob – odam bezagi.

Odob – baxt qulfining kaliti.

Vijdon – poklikning sardori.

Yaxshi odam – vijdonning quliyu erkinining xo‘jasidir.

Vijdoni pok odam g‘ururlidir.

Odamiylikning taqdiri vijdonning qo‘lida.

Vijdon g‘uborsiz bo‘lsa, hayot ozorsiz bo‘ladi.

Sof vijdonlilik odamning baxtidir.

Vijdon odamning qadr-qimmatidir.

Vijdon yolg‘onni ko‘rganda ingraydi.

Vijdonga qonunning keragi yo‘q.

Maxfiy yomonlik – vijdonning qotili.

Bir odamning vijdoni o‘zigagina emas, boshqalar uchun ham ahamiyatlidir.

Vijdonsiz suvni loyqatib baliq tutadi.

Mehnat hayotni mog‘or bosishdan saqlaydi.

Mehnatdan vujudga kelgan baxt shirindir.

Hayot og‘irliklarini mehnat yulib tashlaydi.

Oltin o‘tda odam mehnatda bilinadi.

Mehnatidan elni bahramand qilgan odam qadr topadi.

Ishini yolchitmagan yolchimaydi.

Mehnat uquvli odamni yaxshi ko‘radi.

Mehnatsiz daromadning rohati xijolatlikdir.

Barakaga erishishning siri mehnatni sevishdir.

Kasbni to‘g‘ri tanlash baxtdir.

Hunar toshdan gul undira oladi.

Hunar va bilim mulkdir.

Kasblar bir-birlari uchun xizmat qiladilar.

O‘z kasbini sevgan kishi osonlikcha charchamaydi.

Mutaxassis – o‘z kasbining shifokori.

Kasbi borning – baxti bor.

Kasbini e‘zozlagan murodiga etadi.

Kasbini sevgan odamning g‘urbati bo‘lmaydi.

Qo‘l aql bo‘yrug‘idan chiqmasa, ish unumli bo‘ladi.

Kasbning olimi bo‘l, zolimi bo‘lma!

Halollikning qaddi – haqiqat qarshisida doimo tik.

Kimda kim halol yo‘l bilan badavlatlikka intilsa, u o‘zi uchun ham, jamiyat uchun ham foydali odamdir.

To‘g‘ri odamning bo‘yin egishiga kuni qolmaydi.

Xaromxo‘rlik – vijdon xo‘rlikdir.

Soxtalikning natijasi – beburdlikdir.

Nopok yashagan eldan ajraladi.

Kamolatlidan – nopoklik qochadi.

Daraxtda chiroyli bo‘lib pishib turgan meva tuproqqa botib ishlayotgan ildizining sadoqatidan hosil bo‘lgan.

Sadoqat diyorida manmanlik kasali bo‘lmaydi.

Sadoqat – iymonning farzandi.

Vatanga, oilaga va ota-onaga sadoqat – burchdir.

Qaysi yurtda kitob va ilmning qadri yuksak bo‘lsa, o‘sha yurtning kelajagi ham mustahkam va ishonchli bo‘lar ekan.

Vafosizdan oqibat so‘rama, chunki unda oqibatning o‘zi yo‘q.

G‘oya – ma’naviy xazina.

G‘oya – hayot yo‘lini yorituvchi chiroq.

Insonning e’tiqodi odobini belgilaydi.

E’tiqodli odam gunohdan qo‘rqadi.

Odam jisman kuchli bo‘lganidan ruhan kuchli bo‘lgani afzal.

Inson iymon bilan mukammal.

Iymoniga chang qo‘ndirmagan odam jannatidir.

Irodali odamda g‘oya kuchli bo‘ladi.

Bulut e’tiqodsiz bo‘lganidan, shamol uni xohlagan tomonga olib ketadi.

Loqayd odam diyonatsizdir.

G‘oya kurashida xalqparvar engadi.

Soxta hurmat – qalloblikdir.

Har eshikka tiqilgan bosh – qadrsiz bo‘ladi.

Davlatini yo‘qotgan – bir yil yig‘laydi, qadrini yo‘qotgan – umrbod

Daraxtning qimmatini bergan hosiliga qarab belgilanadi.

Izzatini bilmagan qadrini yo‘qotadi.

Qadr-qimmatga erishgan odam mehr mevalarini teradi.

Insonning kamolotini javohirlar ham o‘lchay olmaydi.

Yomonning maqtashidan qoch!

Hurmatda – sharofat, xushomadda-kasofat bor.

Boshqalarning insoniy huquqlarini hurmat qiluvchi hurmatlidir.

Fidokorlik – inson faoliyatining oliy cho‘qqisidir.

Fidokordan to‘siqlar qo‘rqadi.

Fidokor vatanparvar va insonparvardir.

Hayot nuqsonlarini fidoyilar daf etadilar.

Fidokor birligi – tog‘ni ham qulata oladi.

Fidokorlik maqsadga erishtiruvchidir.

Fidokorlar zulmatni ham yorita oladilar.

Archa toshni ham yorib o‘sa olgani uchun mangu yashaydi.

Dunyoni obod qiluvchi fidokorlikdir.

Irodali odam omadni kutib o‘tirmaydi.

Sabr kuchli qalbni bezaydi, noshudni esa tobora ojizlaydi.

Irodasiz odam ozgina mashaqqatga ham asir boʻlib qolaveradi.

Irodali odamning beli bukilsa-da, ahdi egilmaydi.

Sabr achchiq, ammo natijasi shirin.

Moʻrt maqsad bilan gʻalaba qilib boʻlmaydi.

Yaxshiga ham, yomonga ham koʻnikib ketaveradigan odamda iroda boʻlmaydi.

Irodasiz odamning ixtiyori oʻz qoʻlida emas.

Irodasiz – qoʻrqoq, qoʻrqoq esa, sotqin boʻlishi mumkin.

Chidamli odamning rohati koʻp boʻladi.

Irodali odam har qanday baxtsizlikni ham eng oladi.

Tuturuqsizda iroda boʻlmaydi.

Haqiqat – hayotning tayanchi.

Haqiqatni kesib ham boʻlmaydi, toʻsib ham.

Haqiqat – zardan ham zoʻrdan ham zoʻr.

Muhit dardining shifokori – haqiqatdir.

Haqiqat – yolgʻonning jallodi.

Haqiqat yoʻq erda haqiqat oʻgʻrilari boʻladi.

Yolgʻonning tunidan soʻng haqiqat quyoshi chiqishi muqarrar.

Egri terilgan gʻishtning devori tezda qulaydi.

Vafosizda hayo yoʻq, hayosizda vafo yoʻq.

Va'daga vafo – mardning ishi,
Va'dasiz – subutsiz kishi.

Daraht yaprog'i bilan go'zal,
Inson-mehnati bilan.

Nodondan aql kutma,
Bemurddan – nomus.

Odamning yuziga boqma, so'ziga boq.

Og'ziga kelganini demoq nodonning ishi,
Oldiga kelganini emoq hayvonning ishi.

O'ylamay qilingan ish,
Boshga keltirar tashvish.

Qunt bilan o'rgan hunar,
Hunardan rizqing unar.

Davlating – ota-onang.

Davlating – o'g'il-qizing.

Davlatning boshi – farzand.

Yomon arava yo'l buzar,
Yomon odam uy buzar.

Oltin-kumushning eskisi bo'lmas,
Ota-onaning bahosi bo'lmas.

Onasi maqtagan qizni olma,
El maqtagan qizdan qolma.

Ota bo'lmay, ota qadrini bilmas.

Nomusni yoshlikdan saqla!

Nomussiz yurmoqdan nomusli oʻlmoq avzal.

Odob kishining zebu ziynati.

Oriyatsiz odamdan kech.

Oshni katta oshasang ham, gapni katta gapirma!

Ogʻzing bilan yurma,
Oyogʻing bilan yur.

Tanqiddan qoʻrqma, maqtovdan qoʻrq.

Eshik ochiq boʻlsa ham, soʻrab kir.

Bir yigit qirq yilda bino boʻlar.

Joy berganga joy ber,
Jon berganga- jon!

Kelmaganning ketidan borma!

Oʻz qadrini bilmagan, kishi qadrini bilmas.

Qadr bilmas qarindoshdan,
Qadr bilgan yot yaxshi.

Qadrlasang, qadring oshar,
Qadrsizdan hamma qochar.

Qaytarilgan soʻzning qadri yoʻq.

Kunda kelgan mehmonning qadri yoʻq.

Inson xotira bilan tirik, qadr bilan ulugʻ bugungi dunyoda oʻzining qadr-qimmatini, gʻurur va nomusini anglab yashaydigan, oʻz kuch va qudratiga ishongan, oʻz mehnati va aql-zakovati bilan kelajagini qurishga va oʻz yurtini himoyalashga qurbi etadigan insonlarni davlat tan oladi va hurmat

qiladi. Ulugʻ maqsadlarga erishish yoʻlida Vatanimizning ertangi kuni, kelajagi boʻlmish yosh avlodni tarbiyalash, farzandlarimizga zamonaviy bilim berish eng ustivor vazifamizdir.

Ulugʻ maqsadlarga erishish yoʻlida farzandlarimizga zamonaviy bilim berish hamda jonajon Vatanimizning ertangi kuni, kelajagi boʻlmish barkamol avlodni tarbiyalashbiz pedagog ustozlarning ustuvor vazifamizdir.

Shundaylar bor senga lutf aylab,
doʻstman deya qoʻlin tutarlar.
Lekin har zum qadaming poylab,
Xato qilishing kutarlar.

Yodingdami sen tugʻilgan on,
Hamma xandon, sen esa giryon.
Shunday yashaginki ketar chogʻingda,
Sen borgin xandon, qolganlar esa giryon.

Bilimsiz kishilarning koʻpchiligi xurofotga moyil boʻladi.

Buzuq niyatli va yomon axloqli kishilar oʻrtaga kirib olishi bilan ish toʻgʻri bormaydi.

Asalarilar ham oʻz jinsidan boʻla turib, ishlamay kuvadagi asalni bekorga eb etganlarni oʻldirib tashlaydi.

Neʼmatning qadri u yoʻqolgandan keyingina bilinadi.

Tenglik xukm surgan joyda sotqin, aldamchi ehtiroslar, gʻam-gʻussa boʻlmaydi.

Ilm-fan taraqqiyoti haqida gʻamxoʻrlik qilish, avvalo, kishilar ustidan hukm yuritadigan shaxslarning burchidir.

Tili bilan zikr aytib, dili gʻofil boʻlsa, unday odamlarning holiga voy.

Millatni maʼrifat qutqaradi.

Umrni zoyeʼ etma, mehnat qil,

Mehnatni saodating qoʻlida bil.

Ilm Navoiy senga maqsud bil,
Emdikim ilm oʻldi, amal aylagil.

Odam bolasi sirkning oti emaski, qamchi qarsillaganda choʻqillasa.

Katakda semirib yotgan tovuq uchishning foyda-ziyonini qayoqdan bilsin.

Dushmaning otgan toshdan, jigaring otgan uvada qattiq tegadi.

Umrдан boshqa hamma narsaning qisqa boʻlgani yaxshi. Umr sal uzun boʻlsa, zarari yoʻq.

Odamzod hasad qilmasligi kerak. Havas qilish kerak. Havas qilgan odammurodga etadi.

Toʻkilgandan tomchilagan yomon, toʻkilganni kishi darrov payqaydi.
Tomchilaganni uzoq payqamaslik mumkin.

Rahbar degan kuzatuvchi emas, balki, barcha ishlarga bosh-qosh boʻladigan, masʼuliyat va javobgarlikni oʻziga oladigan, ogʻir paytda boshqalarga namuna boʻladigan, tashkilotchi, kerak boʻlsa, odamlarni oʻz ortidan ergashtirishga qodir, kuch-qudrati, irodasi baquvvat va iymonli inson boʻlishi shart.

Farzandlarga nasihat.

Vatanparvar boʻling, hayotda muvaffaqiyat qozoning, jisman va ruhan mukammal boʻlish uchun mehnatni seving.

Yalqov boʻlmang, gʻayratli boʻling.

Hamma ishingizda tartib va intizomga rioya qiling.

Sizlarga jamiyat tomonidan topshirilgan vazifalarni bekamu koʻst bajarishga harakat qiling.

Sharafingiz, nomusingiz va hayotingizni saqlang, boshqalarning ham

sharaf va orini hurmatlang.

Haqiqatni seving yurish-turishingizda sodda va tabiiy yo‘lni tuting.

Pok qalbli, vijdonli, haqshunos va samimiy bo‘ling.

Hur fikrli va do‘stparvar bo‘ling.

Hammaga mehribon, g‘amxo‘r va qanoatli bo‘ling.

Hurmatga sazovor bo‘lgan kishilar va narsalarga ehtirom qilishni unutmang.

Sharaf va nomusingizga dog‘ tushirish ehtimoli bo‘lgan har turli zavq-safodan voz keching.

Nasihatlarimga amal qilsangiz el-yurt oldida mening yuzimni yorug‘ qilgan bo‘lasizlar, farzandlarim.

Otalar so‘zi – aqlning ko‘zi.

Muharrir Sidikova K.A.
Texnik muharrir Isroilova G.B.